

Инга Линдстрьом

Лято на Лилязее

Любовни истории от Швеция

Апостроф

ИНГА ЛИНДСТРЬОМ ЛЯТО НА ЛИЛЯЗЕЕ

Превод: Цветелина Лакова

chitanka.info

Швеция винаги е привличала любителите на романтиката със своите красиви природни пейзажи. „Лято на Лилязее“ е вълнуваща история за любов и семейни тайни, разкриващи се на фона на чудните гледки от тази красива северна страна. Хана — собственичка на магазин за сирене в стария град на Стокхолм, води напълно спокоен живот до момента, когато разбира, че съпругът ѝ ѝ изневерява. Объркана и наранена, тя спонтанно решава да прекара няколко дни край блестящите води на езерото Лилязее заедно с дъщеря си, за да събере мислите си. Планът ѝ за почивка обаче е нарушен от срещата с Пер Норденфелт, който явно показва, че не е безразличен към нея. Хана е уплашена от обзелите я силни чувства и неясното бъдеще, но ситуацията става още по-сложна, щом разбира, че далеч не е единствената, която се интересува от привлекателния производител на сирене от лосово мляко.

По това време на деня в малкия магазин за сирене в Гамла Стан — стария град на Стокхолм, бе все още спокойно. Тъкмо за да могат две жени да си побъбрят.

— Всъщност колко дълго ще остане Лина на Лилязее?

Хана тъкмо бе започнала да бърше витрината на щанда. Когато чу въпроса, спря за миг.

— Връща се тази вечер. В събота е абитуриентският ѝ бал — Хана въздъхна превзето. — А после ще изчезне от живота ми.

Свеа я погледна изумено.

— Що за приказки? Мислех, че се радваш за нея. Животът на дъщеря ти сега започва, целият свят е пред нея.

— Да, а моят живот приключва — побърза да добави Хана.

Тя самата се изненада колко разочаровано звучеше гласът ѝ. После поклати глава:

— Не, не исках да кажа това — заяви, макар че думите и много добре предаваха чувството, което я беше обзело в момента.

Хана вдигна поглед и се опита да обясни на Свеа какво изпитва.

— Имам странното чувство, че тя вече няма нужда от мен.

— Но това би било още по-хубаво — Свеа поклати глава неразбиращо.

Хана не ѝ се разсърди. Самата Свеа нямаше деца и не можеше да разбере тревогите ѝ.

— Престани да хленчиш — смъмри я Свеа, но в очите ѝ грееше лукава усмивка. — По-добре се радвай, че имаш дъщеря, за която не трябва да се тревожиш. Тя ще поеме по своя път.

Хана кимна и се наведе, за да забърше долната част на витрината. В последно време често водеха подобни разговори. Да, Лина щеше да поеме по своя път, Свеа всъщност имаше право. Беше хубаво и напълно нормално дъщеря ѝ да заживее свой собствен живот. С целия си здрав разум обаче не можеше да прогони чувството за самота, което я обземаше при тази мисъл.

Някой влезе в магазина, но Хана беше така вгълбена в мислите си, че не забеляза нищо. Гласът на Свеа я извади от унеса.

— Добър ден. Мога ли да ви помогна?

— Зависи — отговори приятен мъжки глас. — Вие ли сте собственичката на магазина?

Хана се изправи.

— Аз съм собственичката.

Когато се обърна, дъхът ѝ спря за миг. Този мъж изглеждаше добре, имаше руси коси и сини очи. Беше доста по-висок от нея.

— Казвам се Хана Андершон — каза най-сетне.

Мъжът ѝ подаде ръка. Хана я пое механично.

— Аз съм Пер Норденфелт — представи се той. — Идвам от Кунгсхолт. Това е на...

— На Лилязее! Знам го! — лицето на Хана грейна. — Точно сега дъщеря ми е там на екскурзия по случай завършването на гимназията. Обади ми се, очарована е от мястото, толкова е хубаво.

„Боже мой, Хана — мина ѝ през ума. — Ей сега ще разкажеш на този непознат колко се страхуваш, че дъщеря ти ще се изнесе от къщи.“ При това в сините очи, които не се откъсваха от нея, се четеше искрен интерес. Тя се покашля, най-сетне отдръпна ръката си, която мъжът все още държеше в своята, и каза делово:

— Какво мога да направя за вас?

За миг мъжът сякаш се смути, преди да заговори по същество.

— Тъъ... Имам стопанство и наред с другите неща произвеждам сирене от лосово мляко.

Хана се въодушеви.

— Наистина ли? Отдавна търся човек, който да прави сирене от лосово мляко — каза тя. — Все повече клиенти питат за него.

— Ето ме — засмя се мъжът, след което поясни: — Идвам често в града, за да снабдявам ресторантите със свои продукти. Последния път този магазин ми направи впечатление и реших да се поинтересувам.

Хана кимна енергично.

— Да, разбира се! Сиренето от лосово мляко е скъпо, но...

Пер Норденфелт довърши изречението ѝ:

— ... в същото време е голям специалитет — той се поколеба за миг. — Когато пак дойда в Стокхолм, ще ви донеса няколко парчета за дегустация, става ли?

— Разбира се, ще се радвам — бързо отговори Хана.

Боже, какви ги говореше?

Това беше най-обикновен разговор между потенциален доставчик и клиент. Нямаше причина да се чувства объркана. И все пак се чувстваше точно така и това съвсем я изнервяше.

— Добре, тогава след четири седмици отново ще дойда.

Когато мъжът се усмихваше, малки бръчици описваха фина мрежа около очите му.

— Сигурен съм, че ще останете очарована.

Мъжът все така не откъсваше поглед от Хана. Отново ѝ подаде ръка.

— Радвам се, че се запознахме, Хана.

На вратата се обърна още веднъж, усмихна ѝ се и излезе.

Двете жени се загледаха след него. Свеа наруши тишината с дълбока въздишка:

— И такъв мъж се крие на село!

— Какво? — Хана се обърна. Краткото посещение на Пер Норденфелт ѝ беше подействало по изненадващ за самата нея начин.

— Срамота е при неговия външен вид — каза Свеа.

— Така ли? — попита Хана объркано. Веднага след това се чу да казва: — Изобщо не забелязах.

— Е, хайде де — закачи я Свеа. — Ако не знаех, че си омъжена, щях да се закълна, че гледаше този Пер Норденфелт доста унесено.

Хана я погледна изумено.

— Омъжена съм поне от сто години! — възкликна тя възмутено.

Не, не искаше да мисли за това, темата беше приключена. Хана спонтанно взе решение.

— И като стана дума, ще изляза. След половин час Стен се връща от Осло. Искам да го изненадам.

Свеа не се предаваше:

— Хайде, признай си, Пер Норденфелт ти харесва и съвестта те гризе.

Хана се усмихна измъчено и сама се зачуди колко неприятно ѝ стана от забележката на помощничката, която с годините се беше превърнала в нейна най-добра приятелка. Разбира се, твърдението на Свеа не отговаряше на истината. Това бяха пълни глупости.

— Просто ще взема Свен — каза Хана. — Ще си прекараме един приятен ден. Време е отново да направим нещо заедно.

Преди Свеа да успее да отговори, Хана припряно попита:

— Нали мога да те оставя сама?

— Разбира се, тръгвай — махна с ръка Свеа. — И се наслади на деня със съпруга си — прибави тя многозначително.

— Така и ще направя — отвърна Хана и сама забеляза колко слабо беше въодушевлението в гласа ѝ.

Сентралсташун — най-голямата жп гара в Стокхолм, се намираше недалеч от малкия магазин за сирене на Хана. Тя тръгна пеш по моста Васаброн, който се извиваше над река Норстрьом и свързваше Нормалм^[1] с острова, където се намираше старият град.

Щом погледът ѝ се спря на блестящата вода, Хана изведнъж се зарадва на свободния си ден. Със Стен можеха да хапнат някъде и да обмислят как да прекарат деня заедно.

Хана изпита желание да се наслади на един безгрижен ден край морето. Искаше да усети слънцето върху кожата си и вкуса на солта върху устните си.

Когато пристигна на Сентралсташун, се усмихна сама на себе си и отпъди мисълта, че копнежът по безгрижния живот отдавна се е таял у нея. Понякога се чувстваше много стара и се питаше кога отлетя времето. Междувременно Лина беше пораснала, а много от мечтите и плановете, които някога бяха кроили със Стен, бяха останали в минатото. Той ги бе пожертвал в името на професионалния си успех, а тя се беше задоволила с това, което ѝ оставаше от мъжа ѝ.

Нещо трябваше да се промени. За двамата. Понякога Хана имаше чувството, че не само общите планове, но и любовта им беше останала в миналото. Усети това особено силно, когато Стен...

Не, не искаше да мисли. Това беше най-тъмната глава от техния брак. Тогава за първи път ѝ мина през ума да се раздели с него.

Стен работеше за международна фармацевтична компания, чиято централа беше в Стокхолм, но една от дъщерните фирми, с които беше в тясно сътрудничество, се намираше в Осло. Ето защо той редовно пътуваше дотам. Когато Хана влезе в огромното сводесто хале на гарата и тръгна надолу с ескалатора, влакът вече беше пристигнал. Първите пътници слязоха и се отправиха към стълбите.

Хана повдигна глава. Надяваше се, че не се е разминала със Стен. Опасението тъкмо мина през ума ѝ, когато го видя да слиза през една от отворените врати на влака. Помаха му, но той пое багажа, който му подадоха отвътре, без да я види. Куфар с колелца, пътна чанта и сребристото дипломатическо куфарче, с което не се разделяше. Понякога Хана се шегуваше, че чака с нетърпение деня, когато Стен и дипломатическото му куфарче ще се сраснат.

Хана отвори уста и понечи да го извика, но в този миг Стен отново протегна ръце. Този път свали от вагона не чанта, а своята асистентка Брит. В момента двамата изглеждаха по-скоро като много влюбена двойка, а не като началник и неговата помощничка.

Той я целуна нежно. Тя се сгуши в него и вдигна лице. Устните му нежно докоснаха нейните.

За Хана видяното беше като гръм от ясно небе, който не просто ѝ причини болка, а напълно я зашемети и за миг я лиши от всякакви чувства. Не беше в състояние да се мръдне от мястото си или да отклони поглед от двамата.

Стен и асистентката му вървяха право към нея, без да я забелязват. Двамата имаха очи само един за друг и продължаваха да се целуват нежно. Внезапно Стен вдигна поглед и усмивката изчезна от лицето му.

Брит проследи погледа му. Ръката ѝ, която галеше тази на Стен, се дръпна.

Хана не преставаше да се вира в двойката. Всеки поглед и всеки жест се запечатваше в съзнанието ѝ, но тя не беше в състояние да реагира по какъвто и да било начин.

Стен остави пътната чанта и дипломатическото куфарче на земята и пристъпи към нея.

— Хана, какво правиш тук? — попита изумен.

— Искан да те изненадам и явно съм успяла — отговори Хана сдържано, обърна се и си тръгна.

Стен застана на пътя ѝ.

— Хана, мога да ти обясня всичко — каза настойчиво.

— Не виждам какво има за обясняване — прекъсна го тя и подмина. Стен не се опита да я задържи.

[1] Централен район в Стокхолм. — Б.пр. ↑

Последният ден на Лилязее беше прекрасен. Бръмчене от гласове изпълваше автобуса, с който абитуриентите трябваше да се приберат в Стокхолм.

Лина прелистваше дневника си. Вътре бяха размислите, преживяванията ѝ и куп снимки, които илюстрираха настроенията ѝ или показваха важните за нея хора. Сега към тях се прибавяха картички с изгледи от Кунгсхолт, изпъстрени с оригинални надписи и рисунки на нейни съученици. Бяха си обещали никога да не губят връзка помежду си. Лина подозираше, че това няма да се получи. На всички им предстояха толкова големи промени и след време може би дори нямаше да се срещат един за друг.

Бяха хубави години. Лина си беше прекарала добре в училище, разбираше се с учителите и съучениците си и при цялата радост от предстоящия нов живот дълбоко в нея се таеше и малко тъга.

— Вижте, лос! — съученичката ѝ Карин, която седеше на отсрещната седалка в автобуса, скочи и посочи с пръст през прозореца до Лина.

Лина вдигна глава и погледна навън заедно с останалите. Някои от съучениците ѝ, които седяха от другата страна, също станаха.

Отначало Лина не видя нищо между тъмните стволове на смърчовете. Щом накрая забеляза лоса, автобусът вече отминаваше. Малко по-нататък обаче се виждаха още два лоса — женска с малкото си.

Жалко, автобусът отмина бързо и този път. А Лина с удоволствие би наблюдавала животните още известно време.

Вълнението отмина и учениците се върнаха по местата си. Предната вечер, на последното прощално тържество, бяха стояли до късно. Разбира се, изпиха и доста алкохол.

Лина не си падаше по алкохола. Не беше пила кой знае колко, но въпреки това беше много уморена. В никакъв случай обаче не искаше да заспива — пътят всеки момент щеше да завие покрай езерото и тя искаше да го зърне за последен път.

Гората стана по-светла, пътят направи голям завой и езерото се появи. Беше се ширнало, тъмносиньо и блестящо, а сребристите слънчеви лъчи играеха по повърхността. Далеч от брега се виждаха платноходки, подобни на малки бели триъгълници.

Малко след това пътят отново зави и вече вървеше съвсем близо до езерото. Шофьорът на автобуса намали скоростта и в този миг се чу ужасен трясък. Всички извикаха уплашени.

Автобусът залитна на една страна.

* * *

Отчаяни викове огласиха автобуса. Всеки се опитваше да се задържи за нещо. Лина видя как една от съученичките ѝ изхвърча от местото си към пътеката. Тя самата се беше вкопчила в металната дръжка на предната седалка. В този миг съзря шофьора. Лицето му беше изкривено, а ръцете му се бяха впили във волана. Автобусът летеше все по-бързо, залюля се още веднъж силно наляво и накрая се преобърна. Ударът беше силен и шумен, във вътрешността на автобуса хората се търкаляха един през друг, разхвърчаха се чанти. Стъклата се пукнаха и вътре нахлу вода.

Лина седеше като вкаменена на мястото си. Всички около нея продължаваха да крещят, но от нейните устни не се отрони и звук. Ръцете ѝ бяха все така вкопчени в металната дръжка, а очите — широко отворени. Лина осъзна, че автобусът потъва все по-дълбоко, а в предната част се събира все повече вода.

Изведнъж отнякъде се появи мъж, когото никога преди не беше виждала. Той решително я хвана за ръцете, внимателно ги освободи от дръжката, вдигна я и я изнесе навън.

Лина видя, че много от съучениците ѝ вече стояха на брега. Шофьорът, който стоеше близо до автобуса, я пое. Лека-полека Лина се отпусна. Беше жива, нищо не ѝ се беше случило.

Тя не забеляза сълзите, които се стичаха по лицето ѝ. Непознатият спасител помогна на нея и на шофьора да стигнат до брега, където ги очакваха другите. Всички бяха мокри до кости, а повечето още бяха в шок. Мнозина плачеха, няколко човека стояха като вкаменени, а други бързо дойдоха на себе си. Никой не обърна внимание на човека, който беше спасил живота на всички. Той изчезна така внезапно, както се беше появил...

* * *

Стен се прибра в елегантното им жилище на булевард „Страндвеген“ половин час след нея. Хана стоеше до прозореца и гледаше навън. Чу зад гърба си стъпките на съпруга си, но не се обърна.

Стен мина направо на въпроса:

— Това не значи нищо.

— Така ли? — отвърна Хана иронично. — Дали и Брит мисли така?

— Веднага ще сложа край — обеща Стен.

Хана бавно се обърна към мъжа си. Погледна го, но Стен отмести очи от нея.

— Може би щях да ти повярвам, ако ти беше за първи път.

— Стига вече — Стен повиши глас. Може би се чувстваше притиснат до стената. — Онова беше само една забегка.

— А този път? — Хана пристъпи няколко крачки напред. — Не мога да ти опиша колко съм разочарована. Беше ми нужно толкова много време, за да ти се доверя отново.

— И нещата се оправиха — Стен дори успя да се усмихне. Приблужи се до нея, седна на ръба на масата и я хвана за ръка. — Толкова години всичко беше наред. Хана, не искам да те загубя. Дори не ми е минавало през ум да...

Извънвяването на телефона го прекъсна. Стен смръщи чело недоволено.

— Нека звъни.

Хана дръпна ръката си от неговата и без да обръща внимание на гнева в очите му, отиде до телефона и се обади. На другия край на линията беше дъщеря ѝ. Напълно объркано, момичето викаше в слушалката и плачеше. Хана разбра само две думи — „автобус“ и „катастрофа“.

— Моля те, Лина, говори малко по-бавно. Какво се е случило?

Лина изхлипа и обясни, заеквайки, че автобусът е претърпял катастрофа.

— Добре ли си? — с всеки миг Хана се притесняваше все повече. — Как са другите?

Лина я увери, че нито тя, нито някой от съучениците ѝ е пострадал сериозно. После спря да плаче и вяло добави, че всичко е наред и майка ѝ не бива да се тревожи.

Разбира се, Хана се разтревожи. Трябваше да види Лина и сама да се убеди, че нищо не се е случило с детето ѝ.

— Остани, където си — каза тя решително. — Ще дойда при теб. С тези думи разговорът приключи.

Стен я погледна угрижен.

— Автобусът на Лина е претърпял катастрофа — обясни му Хана тревожно. — Казва, че нищо ѝ няма, но аз въпреки това ще отида при нея.

— Ще дойда с теб — предложи Стен спонтанно.

Хана поклати глава.

— Лина звучеше доста бодро. Няма нужда да идваш.

Истината беше, че не искаше Стен да е до нея. Не искаше да седи с него в колата на път за Кунгсхолт, а после пред Лина да се преструва, че нищо не се е случило, като знаеше, че е прекарал последните няколко дни с Брит. И не само дните, а и преди всичко — нощите.

— Хубаво е и двамата да имаме време за размисъл — каза тя твърдо.

Стен сбърчи вежди ядосано.

— Не мисля да оставам тук.

Хана повдигна брадичка.

— Къде щеше да си сега, ако не те бях пресрещнала на гарата? — попита го предизвикателно.

Стен сведе поглед виновно.

— Щеше да си с Брит и вероятно щеше да си изключиш телефона — предположи Хана и позна по очите на мъжа си, че предположението ѝ е правилно. — Изобщо нямаше да разбереш, че Лина е катастрофирала.

Стен не каза нищо и когато Хана отиде в спалнята и сложи някои неща в пътната си чанта, той не я спря.

Идеята беше спонтанна и все още напълно необмислена, но Хана знаеше, че на първо време няма да се върне в общото им жилище. Имаше нужда от спокойствие и дистанция, за да обмисли всичко.

Отляво на пътя се простираше гъста смесена гора. През отворения прозорец на колата нахлуваше въздух, мек като коприна. Тук-там се виждаха самотни къщи, боядисани в тъмночервено.

Когато мина покрай една от тези къщи, Хана намали газта. Беше израснала в село с такива къщи и още тогава си беше мечтала като голяма да живее в такъв дом — дом, около който да цъфтят диви ружи и бели маргарити. Вдясно се простираше Лилязее; езерото беше спокойно, водата не трепваше.

Когато телефонът ѝ звънна и на дисплея се изписа името на Стен, Хана сви устни. Не искаше да говори с него и без да се колебае, му затвори.

Нямаше нужда да говори със Стен. Самият опит да ѝ се обади я накара да кипне. Хана пропусна отбивката и внезапно се озова на някакъв път, който свършваше непосредствено при езерото. Брегът беше каменист; тук, както и навътре в езерото, растеше тръстика.

Тя ядосано удари с ръка по волана. „Точно днес ли!“, промърмори. Излезе от колата и се сви уплашено, когато едно куче заподскача по скалите и започна да я лае, като махаше с опашка за поздрав.

Хана направи крачка напред и се натъкна на лодка край тръстиката. В този миг някакъв мъж излезе от лодката и тръгна по камъните след кучето си.

— Здравейте — каза Хана и отвърна на приветливата усмивка на мъжа. Знаеше добре, че никога преди не го е срещала, и въпреки това ѝ се струваше някак познат.

Мъжът дружелюбно отговори на поздрава ѝ.

— Хубав ден, нали?

— Ами... За съжаление обърках пътя — каза Хана.

— Случва се — мъжът се засмя. — Къде искате да стигнете?

— Трябва спешно да стигна до Кунгсхолт. Дъщеря ми е на училищна екскурзия и автобусът е претърпял катастрофа.

Мъжът кимна разбиращо.

— Чух за станалото. На учениците обаче им няма нищо. Не се безпокойте, дъщеря ви сигурно е добре.

Хана кимна, макар че думите му не можаха да я убедят напълно.

— И тя така каза, но майките по природа все се притесняваме дори когато дъщерите ни са завършили гимназия и всъщност вече са

големи.

Мъжът веднага разбра какво иска да каже.

— Да, те винаги си остават наши деца — отвърна. Изведнъж очите му се изпълниха с тъга, която трогна Хана.

— Дори когато напуснат дома... — продължи мъжът. Погледът му се отклони и Хана имаше чувството, че сега той говори повече на себе си, отколкото на нея. — ... Щом спрат да се обаждат и вече никога не ги виждаме, те все пак си остават наши деца и ние се тревожим за тях.

Мъжът замълча. Известно време гледаше пред себе си, докато внезапно осъзна, че не е сам. Личеше, че му е трудно да се усмихне отново.

— Тогава ще ви покажа пътя за Кунгсхолт — каза той, като се стараеше да звучи весело.

* * *

Благодарение на напътствията на непознатия не след дълго Хана стигна в малкото селище. Едва сега се сети, че с дъщеря ѝ не се бяха разбрали къде да се срещнат и изобщо не знаеше къде би могла да я намери. Вероятно някой от селото можеше да ѝ каже къде са се подслонили катастрофиралите абитуриенти.

Не се наложи да пита. Следвайки табелите към болницата, тя скоро се озова пред двуетажна дървена постройка, боядисана в бяло, пред която се беше събрала тълпа развълнувани млади хора. Стояха на групи и оживено обсъждаха нещо.

Хана слезе от колата и се огледа. Внезапно Лина изскочи пред нея и се хвърли на врата ѝ.

— Ти наистина дойде. Нали ти казах, че всичко е наред!

Макар младото момиче да се опитваше да успокои майка си, ясно личеше, че се радва да я види.

Хана сграбчи дъщеря си за раменете, дръпна я леко от себе си и я изгледа изпитателно.

— Наистина ли си добре?

— Да — кимна Лина. — Просто се паникьосах, когато се случи. Автобусът спуска гума и падна в езерото.

— Изобщо не искам да си го представям — Хана потрепери. Въображението ѝ рисуваше автобус, пълен с млади хора, потъващ в дълбините на езерото. — Надявам се, че водата не е била дълбока.

— Автобусът се наклони на една страна и взе да се пълни страшно бързо — обясни ѝ Лина. — Изведнъж обаче се появи някакъв мъж, който отвори вратите отвън и ни помогна да излезем.

— Какво стана с багажа ти? — поиска да разбере Хана.

Лина ѝ разказа, че се очаква в рамките на деня автобусът да бъде изваден и тогава всички ще имат възможност да си вземат нещата. Вероятно всички вещи бяха подгизнали, а електронните уреди — повредени от водата, но в момента това не беше важно. За Лина и нейните съученици от значение бе само фактът, че никой не беше пострадал.

Хана се радваше, че дъщеря ѝ стои здрава и читава пред нея. Лина изглеждаше спокойна и майка ѝ се надяваше, че тя бързо ще преодолее случилото се. Хана се вгледа в дъщеря си, събра кураж и предложи:

— Какво ще кажеш да останем тук още няколко дни?

Лина зяпна.

— Не знаех, че си толкова спонтанна. А какво ще стане с магазина? И с татко?

На Хана ѝ направи впечатление начина, по който Лина степенува важните за майка си неща.

— Свеа ще се оправи с магазина — Хана махна с ръка. Отмина въпроса за Стен, без да отрони и дума. — Е? Какво ще кажеш? Последна почивка с мама — гласът ѝ звучеше особено весело.

— О, стига. Само защото завършвам гимназия, не значи, че това е последната ни почивка заедно — възрази Лина, преди да приеме предложението. — С удоволствие бих останала още малко. Тук е прекрасно. Да се обадим ли на татко, за да дойде и той?

Този път Хана не можеше да не отговори. Стен може би щеше да тръгне веднага, но тя не желаше да го вижда. Не искаше да лъже дъщеря си, но още по-малко ѝ се щеше да я занимава с брачните си проблеми. Ето защо каза:

— Баща ти е в командировка, която не може да прекрати.

Лина веднага повярва на лъжата. От най-ранно детство тя беше свикнала с обстоятелството, че баща ѝ е постоянно в командировка.

— Добре — каза безгрижно. — Тогава ще си направим почивка по женски. Дори знам откъде ще започнем, трябва само да се обадя на останалите от класа.

* * *

Лина поведе майка си през селото. Хана веднага разбра защо дъщеря ѝ се е почувствала толкова добре тук. Селцето ѝ напомняше за родното ѝ село, а Лина беше прекарвала често ваканциите при баба си и дядо си.

Някои от тесните улички между къщите не бяха асфалтирани. Почти всички домове бяха заобиколени от дървени огради, зад които необуздало и разточително цъфтяха цветя — рози в различни тонове на червеното, които някъде пълзяха по дървените фасади, а сред тях се показваха ралици и гипсофили. Пред всички врати се кипреха пъстри саксии с цветя. Бели дървени пейки приканваха към почивка.

На едно кръстовище видяха подвижен павилион за сладолед. Лина избра сладолед за себе си и за майка си и изчака Хана да опита, като я гледаше с очакване.

— Не е ли страхотен? Оставих всичките си пари при Бертил.

„Сладокусник“ — така наричаше Стен дъщеря си някога. Любовта на Лина към сладкишите и особено към сладоледа се беше запазила и до днес. За щастие не ѝ личеше. Тя беше стройно и хубаво момиче с дълги руси коси.

Във всеки случай Хана трябваше да признае, че този сладолед наистина е великолепен. Тя се обърна към продавача с въпрос:

— Знаете ли къде тук мога да наема вила? Бих се радвала на нещо романтично, в непосредствена близост до езерото.

— Никакъв проблем — Бертил посочи тясната уличка зад гърба си. — Ако минете оттук, ще стигнете до улица „Фредриксгатан“. Влезте в рибния ресторант. Грета Хамсун ще ви помогне по-нататък.

Хана благодари и двете с дъщеря ѝ тръгнаха бавно по необикновената улица. В някои части тя беше презастроена и напомняше пролом. Постепенно Хана спря да мисли за неприятната сцена, която се беше разиграла предобед. Започваше да я обзема ваканционно настроение.

Явно „Фредриксгатан“ беше главната улица на Кунгсхолт и водеше към централния площад на селото, около който се редяха къщи и магазини. Лина обясни на майка си, че в петък тук има пазар, на който селяните от областта продават стоката си.

Почти всички магазини в селото се намираха на „Фредриксгатан“. Непосредствено до фурната, от която съблазнително ухаеше на пресни печива, се намираше малък магазин за хранителни продукти.

Хана хареса рибния ресторант от пръв поглед и реши през следващите дни с Лина да се хранят тук. По това време на деня беше спокойно. Обедният пик вече бе отминал, а до вечерния оставаше още много време. За щастие Грета Хамсун беше в магазина и дори разполагаше със свободна вила на езерото.

Грета веднага поведе майката и дъщерята натам, за да видят къщата.

— Това е най-хубавата вила в областта — каза тя гордо.

Хана остана очарована от пръв поглед. Прелестната бяла къща със светли прозорци и полукръгла тераса ѝ хареса много. Вилата се намираше на малко възвишение и само една поляна я делеше от езерото. Приказно красивата местност и тишината, нарушавана само от плискането на водата и цвърченето на птиците, трогнаха Хана. Тук тя щеше да намери покой, тук щеше да вземе някои решения, преди да се върне в Стокхолм.

Под един малък навес стояха два велосипеда, които жените можеха да използват по време на почивката си. До езерото беше построена истинска плажна къща с квадратен кей, който сякаш плаваше по повърхността на водата.

Лина също хареса къщата.

— Страхотна е — възкликна.

Грета се усмихна поласкана.

— Напълно обзаведена е — рече тя. — Дори и кухнята. Ако не ви се готви, можете, разбира се, да идвате и при мен в ресторанта — усмихна се жената. — Между другото, готвачът ни е наистина чудесен. Без него може би изобщо нямаше да се реша да наема мястото.

Хана я слушаше с интерес.

— Всъщност, бях банкова чиновничка в Малмьо — продължи Грета, — но банката никога не ми е липсвала.

— Зарязали сте всичко и просто така сте се хвърлили в неизвестността? — запита Хана учудено.

За миг Грета се поколеба.

— Не исках да живея в един и същ град с бившия си мъж и новата му приятелка.

В този миг Грета изглеждаше много тъжна. „Ако знаеше колко добре я разбирам“ — помисли си Хана. Стен, който помагаше на Брит да слезе от влака и я целуваше нежно, беше пред очите ѝ.

Грета бързо пропъди спомена.

— Когато прочетох във вестника, че в Кунгсхолт се дава под наем рибен ресторант, дойдох начаса. Веднага се влюбих в мястото, а и със собственика се разбирам — усмихна се тя замислено. — Да, вече съм тук малко повече от година.

Лина слушаше внимателно.

— Не ви ли е твърде скучно на село? — попита тя изумено. — Тук не се случва кой знае какво.

Грета се усмихна загадъчно.

— Не е ли все едно къде си; не е ли много по-важно с кого си?

Сърцето на Хана трепна. Беше ясно, че Грета се е влюбила.

Установи с тъга, че самата тя почти е забравила какво е да си влюбен. Любовта ѝ към Стен отдавна беше опорочена — още първия път, когато разбра, че той ѝ изневерява. Тогава не се разведе, най-вече заради Лина. Мина много време, преди отново да му се довери. Хана нямаше представа как да се държи сега, когато мъжът ѝ отново я беше измамил. Този път обаче я измъчваше не само връзката му с Брит, а преди всичко нейните собствени чувства.

Когато разбра за първата забегка на съпруга си, Хана плачеше по цели нощи, а денем с мъка се владееше пред Лина.

По онова време Лина беше на дванадесет години. Беше весело и будно дете, което въпреки старанието на родителите ѝ усети напрежението вкъщи. Именно заради Лина Хана беше решила да остане със Стен. През изминалите години двамата бяха внесли отново ред в съвместния си живот.

Сега Хана осъзна, че в живота ѝ вече няма нито върхове, нито спадове — до мига, когато видя Стен заедно с Брит.

Изведнъж Хана почувства, че Лина я наблюдава съсредоточено. Трябваше да се стегне, така че дъщеря ѝ да не забележи нищо. Сама тя

никога нямаше да каже на Лина какво се е случило. Лина обичаше баща си и Хана не искаше да унищожи образа, който момичето пазеше в сърцето си. Лина нямаше нищо общо с проблемите между родителите ѝ.

Хана се усмихна принудено, обгърна с ръка раменете на дъщеря си и двете последваха Грета в къщата.

Вътрешността на вилата отговаряше на онова, което обещаваеше фасадата. Светли помещения, повечето обзаведени в бяло. Вдясно от входа беше стълбата, която водеше към горния етаж. Грета обаче им показа първо стаите на приземния етаж.

Оттук, както и през коридора, се стигаше до кухнята. В дневната широка, двойна стъклена врата водеше до полукръглата тераса, на която Хана се беше възхитила още откън. Това беше зимна градина, която се ползваше като трапезария. Целият полукръг беше зает от светли прозорци, които осигуряваха пленителна гледка към езерото.

Грета влезе в къщата за малко, след което се извини, че има важна среща, и остави майката и дъщерята сами, за да разгледат вилата.

Къщата беше уютно мебелирана. Дъсчените подове бяха застлани с пухкави килими. Лина беше очарована от люлеещия се стол пред откритата камина.

— Май доскоро намираше люлеещите се столове за страшно старомодни — усмихна се Хана.

Лина се изтегна на стола, скръсти ръце под главата си и започна да се люлее напред-назад.

— Е, това беше, преди да завърши гимназия — каза тя.

Хана погледна дъщеря си развеселена. Откакто беше завършила гимназия, Лина сякаш се чувстваше много голяма. Летоброенето ѝ вече се делеше на *преди да завърши гимназия и след като завърших гимназия*.

— Хубаво е, че сме тук — каза Лина накрая. — Няколко дни ще помързелуваме здравата. Освен това имам да свърша нещо важно тук.

— Аха — Хана погледна дъщеря си въпросително. — И какво е то?

Лина стана сериозна.

— Нали ти разказах за мъжа, който ни помогна да излезем от автобуса. Искам да му благодаря.

Хана кимна замислено. Тя също беше задължена на този човек и не можеше да не се съгласи с дъщеря си.

— В такъв случай трябва да отидем при него още днес — предложи тя.

Лина поклати глава.

— За съжаление не е толкова просто. Тук не познавам никого.

Хана не успя да отговори, защото в този момент телефонът ѝ звънна. Отново беше Стен. Сега, когато дъщеря ѝ беше до нея, нямаше как да не вдигне.

— Здравей, Стен.

Сама забеляза колко официален беше тонът ѝ. Просто не можеше да се държи другояче. В този миг ѝ беше невъзможно да бъде особено любезна или дори сърдечна с него. Усети, че Лина я гледа съсредоточено, и ѝ обърна гръб. Дъщеря ѝ не биваше да вижда лицето ѝ — Хана не беше сигурна, че може да контролира изражението му. Вероятно обаче гласът ѝ вече я беше издал.

Стен попита първо за Лина. Хана студено го увери, че всичко е наред.

— Между другото, решихме да останем тук няколко дни — каза тя на мъжа си.

Стен преглътна дълбоко на другия край на линията. Замълча за секунда, след което поиска да говори с Лина.

Хана ѝ подаде телефона.

— Баща ти иска да говори с теб.

После отново се обърна и седна.

— Ах, татко — отговори Лина. — Не се тревожи, наистина нищо не е случило. С мама наехме една прекрасна лятна къща край езерото. Не можеш ли да дойдеш?

Хана скочи и протегна ръка към телефона.

— Искам да разменя няколко думи с него — смръщи чело тя. Изненадана, Лина ѝ подаде телефона.

— Ало, пак съм аз — каза Хана със съзнанието, че дъщеря ѝ я наблюдава още по-съсредоточено от преди.

Пое дълбоко дъх и напрегна всичките си сили, за да се усмихне. Трябваше да го направи заради Лина. Мнението на Стен изобщо не я интересуваше.

— Казах на Лина колко важна е командировката и че просто не можеш да дойдеш.

— Разбирам — отвърна Стен провлечено. — Не искаш да ме виждаш. Добре, тогава си дай толкова време, колкото ти е нужно.

На Хана ѝ идваше да изкреци в слушалката, че покровителственият му тон страшно я дразни. Стен със сигурност не беше забравил защо съпругата му не иска да се върне у дома. Въпреки това звучеше така, сякаш Хана трябва, освен всичко друго, да му благодари за великодушната снизходителност.

— Дай ми Лина, ще ѝ обясня — каза той. — Според твоята версия — побърза да я успокои.

Хана стисна зъби и подаде телефона на дъщеря си.

— Пак е баща ти — каза и побърза да отиде в кухнята.

Обзе я безграничен гняв, който изгаряше стомаха ѝ. Не искаше да слуша как Лина говори с милия си татко — щеше просто да изтръгне слушалката от ръката на дъщеря си и да избухне. Жалко, че всички думи, които ѝ хрумваха сега, не ѝ бяха дошли наум още в Стокхолм, в мига, когато видя Стен и Брит на перона.

От известно време хижата край езерото беше негов дом. Като изключим Грета от рибния ресторант, която му беше дала къщата под наем, никой не знаеше, че живее тук. Грета го беше помислила за природолюбител и рибар, дошъл да прекара лятото в селото.

Мъжът се отправи с лодката си към кея. Тук се чувстваше в безопасност. Откакто се беше настанил в тази къща, никой не беше идвал насам. Никой, който да го пита какво търси тук.

Мъжът слезе от лодката и я завърза. Взе далекогледа, който винаги носеше със себе си, и го насочи към фермата за лосове на отсрещния бряг на езерото.

Масивната, боядисана в червено къща с бели рамки на прозорците сякаш се беше сляла с пейзажа. Шумящите корони на брежите, които растяха навред, омекотяваха строгите линии на ъгловатата двуетажна сграда.

Мъжът бавно извърна глава надясно. Отдалече прозорците на фермата изглеждаха тъмни и пусти и той не можеше да види какво се случва зад стъклата.

Погледът му се плъзна още по-надясно, покрай къщата, дърветата и храстите, и спря едва когато забеляза през далекогледа някакъв мъж.

Пер разсече клона, който беше поставил между две дървени трупчета. После се изправи и избърса челото си с ръка.

Мъжът бавно свали далекогледа, без да отмества поглед от фермата отсреща. Лицето му остана безизразно. Накрая той се наведе, извади от лодката рибата, която беше уловил, и повика кучето си.

— Хайде, Пеле!

С тежки стъпки се отправи към хижата.

* * *

Лина нямаше търпение да покаже местността на майка си. На първо място в списъка със забележителности беше, разбира се, мястото на катастрофата. Двете жени се качиха на велосипедите. После смятаха да поплуват — под дрехите си носеха бански.

В един момент Лина скочи от колелото.

— Точно тук паднахме в езерото.

Хана също спря и се огледа. Беше ѝ много неприятно да слуша разказа за катастрофата, но да стои тук и да си представя случилото се, беше наистина ужасно.

Мястото край езерото беше оградено. По шосето се виждаха следи от спиращен път, а край платното все още се въргаляха разпилени черни парчета гума, останки от спуканите гуми. От брега се спускаше стръмен насип, висок няколко метра.

Когато Хана погледна надолу, тръпки я побиха. Едва сега осъзна какъв късмет бяха извадили младежите.

— Изглежда ужасно — промълви.

До този момент Хана беше останала с впечатлението, че дъщеря ѝ е понесла леко катастрофата — както физически, така и психически. Тук, на местопроизшествието, обаче пролича колко я беше разтърсило случилото се.

— Когато автобусът поднесе... когато водата ме заля... изобщо не знаех какво да правя. Мислех, че това е краят.

— Въобще не искам да си представям — каза Хана полугласно. — Ако ти се беше случило нещо... — Тя нежно прокара ръка по гърба на дъщеря си.

— Нищо не ми се случи — Лина пое ръката на майка си и я целуна. — Само че осъзнах колко ценно нещо е животът.

Лина отпусна глава на рамото на майка си.

За момент двете замълчаха, загледани в езерото. След малко Лина каза тихо:

— Не искам да пропиляя нито миг от живота си. Една секунда, и всичко е свършено.

Тя вдигна глава, пристъпи към насипа и унесено погледна надолу.

— Само ако знаех откъде се появи този мъж! Мислиш ли, че има лодка?

— Как изглеждаше човекът, който те спаси? — попита Хана.

Лина поклати глава.

— Не знам. Всички бяха уплашени и крещяха един през друг. Изведнъж се озовах на брега, а когато поисках да благодаря, мъжът си беше отишъл.

Хана усети, че издирването няма да е толкова просто. Тя подкани дъщеря си да продължат. Това място я потискаше и извикваше във

въображението ѝ картини, които не искаше да си представя.

Следващата цел на Лина беше един ограден парцел. Зад високата ограда от рехава телена мрежа пасеше голямо стадо лосове на различна възраст. Сред ливадите и залесените участъци се извиваше поток, който се разширяваше на едно място, а равният му бряг предоставяше отлично място за водопой на животните. Дървената порта беше залостена, за да не могат външни лица да преминават отвъд границите на парцела.

Лина пусна велосипеда на земята и се опря на портата.

— Мамо, виж, ето ги лосовете!

Весела и развълнувана, Лина приличаше на малко момиченце, а не на абитуриентка.

Хана остави колелото и пристъпи към дъщеря си.

Не можеше да не се сети за мъжа, който искаше да ѝ продаде сирене от лосово мляко. Дали това бяха неговите лосове?

Животните явно бяха свикнали с хората. Един мъжкар с голяма брада и лопатести рога премина съвсем близо до портата покрай тях. Малко по-нататък, край потока, стоеше женска с двете си малки.

— Не са ли прекрасни — каза Лина тихо. — Толкова силни и величествени. Винаги съм искала да имам малко лосче.

Хана се засмя.

— Спомням си. За седмия ти рожден ден ти подарихме плюшен лос, а ти страшно се разсърди, че не е истински.

— Я виж ти — чу се изведнъж зад тях.

Хана и Лина се обърнаха. Макар да беше лудост, изведнъж сърцето на Хана заби учестено, след като разпозна мъжа, за когото се беше сетила преди малко.

— Здравейте — каза тя смутено.

— Здравейте — отвърна Пер.

Погледът му за кратко се спря върху Лина, преди да се върне на Хана. Когато ѝ се усмихна лъчезарно, в угълчетата на очите му се появиха ситни бръчици. Очите му бяха тъмносини, а русата му коса беше сресана назад.

— Тъкмо си мислех дали това е вашата ферма — каза Хана сдържано.

— Здравсти — Лина протегна ръка към Пер.

— А това е дъщеря ми Лина — обясни Хана.

Пер стисна ръката на момичето.

— Здравсти.

— Познавате майка ми?

— Да — каза той и Хана изведнъж реши, че трябва да обясни.

При това въпросът на Лина прозвуча напълно невинно и без всякаква задна мисъл. Сигурно глупавите приказки на Свеа бяха повлияли на Хана. Вероятно имаха значение и проблемите със Стен, за които Лина може би подозираше, без да е наясно за истинските причини.

— Господин Норденфелт произвежда сирене от лосово мляко, което бих могла да продавам.

За щастие никой не забеляза колко бе смутена в момента.

— Сирене от лосово мляко? — Лина беше впечатлена. — Това е нещо много специално и във всеки случай доста скъпо. Сигурно сте милионер.

Пер избухна в смях.

— Би било хубаво, но отглеждането на лосове е по-скоро хоби. Основното ми занимание е отглеждането на плодове и зеленчуци.

Разнесе се силен крясък, който със сигурност не идваше от лосовете.

— Кой ви вика? — попита Хана изненадано.

Очите му блеснаха закачливо.

— Елате, ще ви покажа.

Пер тръгна по обраслите с трева пътеки между зеленчуковите насаждения. Една върху друга бяха подредени щайги със зеленчуци. Блестящите червени домати се открояваха между тях.

Мяркаха се обори, боядисани в червено като къщата, която се виждаше между огромните стволоче на дъбовете.

* * *

Съвсем близо до къщата се простираше малка ливада. Пер отвори портата и пусна двете жени да влязат. Към тях се приближи любопитно бяло магаренце.

— Това е Финдус — усмихна се Пер. — Отгледал съм го на изкуствено хранене, тъй като майка му умря при раждането.

— Колко е сладък! — извика Лина и обви с ръце шията на магаренцето. — Забрави за малкото лосче, мамо. Сега искам да си имам магаренце.

Възхитено, момичето направи няколко крачки по поляната, следвайки магаренцето.

— Прекрасно съвпадение — да дойдете тъкмо тук.

Пер се радваше искрено.

— Не съм си и мечтал да се срещнем отново толкова скоро.

„Какви ги говори“ — помисли си Хана и отново се сети за предположението на Свеа. Пер Норденфелт определено изглеждаше добре — но по различен начин от Стен, който също беше много привлекателен мъж. Стен беше безупречен, понякога прекалено изтънчен и носеше само елегантни дизайнерски костюми. Облеклото на Пер Норденфелт би го накарало да сбърчи нос. Дънки, семпла риза и памучен жакет. Своята привлекателност Пер Норденфелт дължеше на сините си очи и на ситните бръчици, които се появяваха в ъгълчетата на очите му, когато се смееше. Също като Стен той беше висок и строен. Стен обаче беше по-скоро изпит, докато Пер изглеждаше здрав и силен.

Изведнъж Хана осъзна, че от известно време зяпа мъжа пред нея и прави сравнения наум. Кой знае какво си бе помислил за нея.

— Тук съм заради автобусната катастрофа — побърза да уточни. — Сигурно сте чули за нея.

Пер кимна.

— Просто се тревожех за дъщеря си — каза Хана.

На Пер това обяснение явно му беше достатъчно.

Той не попита нищо повече и предложи на двете жени кафе.

— Не — отвърна Хана.

В същия момент обаче Лина възкликна:

— Да, с удоволствие.

Тя все още стоеше до магаренцето и го галеше.

— Не можем да ви се натрапим просто така — отклони предложението Хана. — Сигурно си имате достатъчно работа.

Пер вече беше тръгнал към къщата, но се обърна.

— Аз съм самотен селянин и се радвам на всяко посещение — каза той, макар че според Хана той надали беше толкова самотен. Тя забеляза неколцина работници, които изглеждаха доста заети.

— Разгледайте спокойно — предложи Пер — или седнете ей там. Веднага се връщам.

* * *

Мъжът стигна до къщата на бегом. Ароматът на ягоди го лъхна още преди да влезе в кухнята.

Кухнята на къщата беше смесица от старо и ново. Вдясно стоеше старата печка, която обаче вече не се ползваше за готвене. Палеха я само през зимата, за да осигурят допълнително отопление на стаята. До печката се намираше големият вграден шкаф.

На отсрещната стена бяха монтирани модерни кухненски мебели. Край голямата кухненска маса в средата на помещението стоеше жена, която сипваше прясно сварен ягодов мармалад в буркани. Част от бурканите щяха да се озоват в килера, а останалите да бъдат продадени.

— Здравей, Улрика. Има ли още кафе? — попита Пер, докато вадеше чаши и чинийки от стенния шкаф.

Улрика посочи кафемашината.

— Тъкмо направих.

— Имам гости. Една клиентка с дъщеря си.

Погледът на Пер попадна върху плодовия сладкиш, който Улрика беше опекла същия ден — мечта от сметанов крем и различни пресни плодове. Той взе ножа.

— Може ли да взема и от сладкиша?

— Долу лапите — смъмри го Улрика. — Сладкишът е за Грета. Обещах ѝ да го занеса днес.

Тя погледна Пер въпросително.

— Каква е тази клиентка?

— Има магазин за сирене в Стокхолм, а дъщеря ѝ е била в автобуса, който се обърна в езерото.

Мъжът не откъсваше поглед от сладкиша.

— Хайде де, не ставай лоша — помоли я. — Само три парчета.

— А Грета? — възрази Улрика. — Тя разчита да си получи сладкиша.

Пер вдигна три пръста и я погледна умолително.

— Добре де, ако е в интерес на работата — Улрика се предаде и взе ножа от ръката му. — Мисли му обаче, ако после не купи сирене.

Загледан през кухненския прозорец, Пер я слушаше с половин ухо. Хана беше седнала на една от пейките с гръб към него. Беше протегнала ръце върху облегалката, а главата ѝ беше отпусната назад.

Излъчваше спокойствие. Пер се зарадва, че Хана се чувства удобно в неговото стопанство.

Внезапно забеляза, че Улрика го гледа изпитателно. Тя също беше погледнала през прозореца и сега в погледа ѝ се четеше нещо, което той не можа да разбере. Мъжът направи движение с ръка над сладкиша и посочи ножа в ръката ѝ.

— Режи — подкани я кратко и недвусмислено.

Улрика се намръщи и без да каже дума, отрязва три парчета от сладкиша.

* * *

Хана свали ръце от облегалката и седна с изправен гръб. Въздъхна дълбоко.

— Като дете все си мечтаех за нещо подобно. Именно така исках да живея, когато порасна — в чифлик с много цветя, животни и рояк деца.

Белите пейки бяха наредени около бяла маса. Градинските мебели бяха разположени наред моравата зад къщата, заобиколени от сандъчета с разцъфнали летни цветя. Нисък жив плет от лигуструм разделяше ливадата от крайбрежната част. Прекъсваше го пътека, която водеше към езерото. На мястото, където се пресичаха плетът и пътеката, се издигаше арка от розови храсти.

Лина беше седнала до нея край масата. Финдус я последва. Магаренцето на драго сърце се оставяше да бъде галено от момичето.

— Но тогава си се влюбила в татко — и край на мечтата — обобщи Лина.

— И с десет коня нямаше да успея да домъкна баща ти на село — каза Хана. — Той е градски човек до мозъка на костите си.

Погледът ѝ се зарея по посока на езерото. Дори когато говореха за Стен, той и случилото се сутринта се струваха на Хана много

далечни.

— Съжаляваш ли, че вместо за селянин си се оженила за представител на фармацевтична компания?

Едва когато Лина зададе този въпрос, Хана забеляза, че дъщеря ѝ я гледа изпитателно.

— В никакъв случай — Хана поклати глава. — Мечтите са едно, а животът — друго. Всичко беше както трябва.

Хана подбра думите си, без да се замисля.

— Беше? — Лина веднага я стрелна недоверчиво.

Хана не знаеше как да реагира. Макар тя самата да не беше казала нищо и да беше сигурна, че при телефонния разговор с дъщеря си Стен също не е говорил за брачните им проблеми, момичето все пак явно усещаше, че нещо не е наред. За щастие точно в този момент Пер се върна и ѝ спести неудобството. Той остави на масата пълен поднос.

— Кафе и прясно изпечен плодов сладкиш — усмихна се.

— Изглежда страхотно — оцени го Лина.

Хана се зарадва, че вниманието на дъщеря ѝ се отклони толкова бързо. Занапред трябваше повече да внимава.

Лина сложи парче сладкиш в чинията си.

— Когато отидем да плуваме, ще потъна като оловна топка — предположи тя.

— Искате да плувате? — попита Пер. — Мога да ви покажа едно хубаво място.

Той наля кафе и добави:

— Радвам се, че сте тук.

Хана забеляза, че изведнъж Лина застана нащрек и усмивката на лицето ѝ се стопи.

— И аз се радвам — отвърна тя подчертано небрежно и го заразително надълго и нашироко за сиренето от лосово мляко, придавайки на срещата делови привкус.

След като изядоха сладкиша и изпиха кафето, Хана предложи да тръгват. Донякъде тя се опасяваше, че Пер може да поиска да поплува с тях. Това не беше добра идея. Нямахше да е добре за Лина, а още по-малко — за самата Хана...

На Пер изобщо не му хрумна да предлага подобно нещо. Той просто им посочи пътя към едно много хубаво място за къпане.

* * *

Пътят минаваше през една брезова горичка. Там, където слънчевите лъчи се процеждаха през короните на дърветата, по неукрепения път се изписваха преплетени шарки от светлина. Лекият летен вятър шумеше в листата. Още преди да стигнат до брега, чуха плискането на вълните в езерото.

Ненапразно Пер беше похвалил мястото. Езерото се простираше гладко и спокойно пред двете жени, а равният бряг постепенно се спускаше към водата. Лина стоеше неуверено на брега. На лицето ѝ беше изписан страх. Хана се досети, че в този миг дъщеря ѝ мисли за катастрофата и за водата, която изпълва автобуса и която тогава за първи път ѝ се беше сторила опасна. Хана знаеше колко е важно Лина да преодолее неприятното преживяване и внимателно я наблюдаваше. Испита облекчение, когато след дълги колебания момичето протегна единия си крак към водата.

Хана се почувства горда с дъщеря си. Лина беше толкова смела. Направи няколко плахи крачки, влезе навътре във водата... и всичко ѝ мина. Тя се разсмя силно.

— Пер е прав — извика очарована. — Това е чудесно място за къпане, а водата е много топла.

Хана бавно я последва. За разлика от дъщеря си, тя нагази внимателно във водата.

— Е, не е кой знае колко топла.

Лина отмина забележката на майка си.

— Много е симпатичен — каза — и много спокоен. Дали живее сам?

Хана веднага се досети, че дъщеря ѝ говори за Пер.

— Откъде да знам? — отвърна така, сякаш ѝ беше напълно безразлично.

Истината бе, че самата тя си беше задала този въпрос, след като напуснаха къщата му.

— Изглежда добре, мил е и може да прави кафе — Лина изброяваше предимствата на Пер и накрая се засмя: — Ако и сладкишът е негово дело, бих се оженила за него, без да се замислям.

За миг Хана усети силно пробождане. Дали дъщеря ѝ не си падаше по Пер?

— Чудесна идея — опита се да се пошегува. — Винаги съм си мечтала за зет, който да е по-възрастен от мен.

Това разпали Лина.

— Но очите му са като на Брад Пит.

— Аха — отвърна Хана. — Не бях забелязала.

Това не беше лъжа. Хана нямаше представа дали очите на Пер са като тези на Брад Пит — тя просто не знаеше какви са очите на актьора.

Все пак Хана не беше напълно искрена. Очите на Пер бяха първото, което ѝ беше направило впечатление у него. Тези сини очи, които излъчваха сияние.

„Престани“ — смъмри се сама. Вече не беше сантиментална девойка, а възрастна жена. Възрастна и омъжена!

— Не знаех, че харесваш Брад Пит — каза тя на дъщеря си и се потопи във водата. — Хайде — помахна на Лина.

Момичето се гмурна и изплува до майка си, като пръскаше вода. Няколко минути по-късно вече не ѝ се плуваше и тя се отправи към брега, за да се попече на слънце. Хана остана още известно време във водата, като си припомняше случилото се през деня. Още веднъж се учуди колко далечно ѝ се струва преживяването със Стен сутринта. Днес не можеше да даде отговор на въпроса каква е връзката им със Стен, какви са отношенията помежду им. Не можеше да си отговори и на друг въпрос — дали въобще имаше смисъл да запази брака си.

Хана прекара дълго време във водата близо до брега. По-късно към нея се присъедини и Лина. Останаха край езерото, докато не огладняха.

Още не бяха напазарували, а и Хана не гореше от желание да се върти около печката. Не им беше трудно да изберат къде да вечерят — в рибния ресторант на Грета.

* * *

Въздухът беше мек като коприна. Хана беше обзета от ваканционно настроение.

Навън беше хубаво. Масите бяха подредени под високите стари дървета. Каменна стълба водеше до ресторанта. В градината растяха бели клематиси, шумеше фонтан. Вечерното слънце беше потопило мястото в мека, топла светлина.

* * *

Грета слезе по стълбите. Видимо се зарадва, че вижда Хана и Лина, и веднага дойде при тях.

— Как сте? — осведоми се, като непринудено премина на „ти“.

— Страхотно — побърза да отговори Лина. — Днешният ден беше чудесен. В момента обаче умирам от глад.

Грета ги придружи до една от малкото свободни маси.

— Във вторник готвачът винаги прави своята специална рибена супа — напомни тя. — Искате ли да я опитате?

— Звучи много добре — веднага се съгласи Хана.

Лина също кимна.

Грета отиде при една от другите маси, за да вземе поръчката. В същото време от отсрещната страна на терасата влезе Пер с кошница в ръка. Сепна се, когато видя Хана и Лина, но после на лицето му грейна усмивка и той се приближи до тяхната маса.

— Откъде знаете, че във вторник непременно трябва да дойдете при Грета?

— Не знаехме — Хана поклати глава. — Чиста случайност.

— Хубава случайност — отвърна Пер. — Днешният ден е низ от случайности... Разбира се, можех да се сетя, че ще искате да вечеряте. Искам да кажа... — той заекна. Изглеждаше притеснен. — Искам да кажа — добави накрая, — че можехме да си уговорим среща тук.

Хана не знаеше какво да каже. Трогна я това, че Пер толкова се радва да ги види. В същото време обаче беше смутена.

Ето че и Грета дойде при тях и целуна Пер по бузата.

— Радвам се да те видя.

— Здравей — отвърна кратко Пер и сякаш неохотно отмести поглед от Хана. Не само Хана го усети обаче, Грета също присви очи за миг.

— Ето, имаш много поздравии от Улрика — Пер подаде кошницата на Грета. — Малини, ревен, ягоди и торта — изброи той, замисли се за момент и добави: — Останалото го забравих.

Грета пое кошницата, без да погледне какво има вътре.

— Трябва да говоря с теб — каза тя и го хвана властно под ръка. — Става дума за печката.

Докато му говореше, Грета отведе Пер до стълбите на ресторанта. Хана не искаше да подслушва, но без да иска доту разговора.

— Готвачът отказва да готви повече на тази печка — обясняваше Грета.

— Тогава купи нова — отвърна Пер вяло, като хвърли поглед към Хана. Усмихна ѝ се и тя също му се усмихна.

Грета отново присви очи за миг, но веднага върна предишното си приветливо изражение.

— Да, но тази, която иска Ерик, е доста скъпа — възрази тя. — Мислех си да идем с теб до Стокхолм и да потърсим печка.

Пер тутакси поклати глава.

— Не разбирам нищо от печки. По-добре отиди с готвача и заедно изберете. Разбира се, аз ще платя, стига да не струва колкото спортна кола.

— Ти си истинско съкровище — Грета погледна тържествуващо към Хана, а после отново целуна Пер.

Сетне Хана я чу да казва:

— Можем обаче да си направим една екскурзия, без да търсим печка.

Хана не можа да разбере какво отговори Пер, тъй като в този момент Лина се наведе към нея и я попита дали и на нея ѝ харесва ресторантът.

Хана кимна. През това време разговорът между Пер и Грета беше вече приключил.

— Гладен съм — обяви той.

— Седни си на твоето място — кимна Грета, — веднага ще ти донеса супата.

Хана неволно се запита какви ли са отношенията между Грета и Пер. Отговорът беше очевиден и Хана усети как нещо я прободде. Още

докато разглеждаха вилата, тя разбра, че Грета е влюбена. Сега вече знаеше в кого.

А Пер?

Споделяше ли той чувствата на Грета?

Все пак той имаше нещо като запазено място тук, следователно идваше често. Това обаче не беше никак чудно, все пак двамата живееха в малко населено място, където нямаше особено голям избор от ресторанти.

„Е, и? — каза си Хана в следващия момент. — И какво ме интересува това?“

Действително, двамата бяха много хубава двойка. Високият рус Пер и Грета с тъмните средно дълги къдрици. Но защо на Хана ѝ беше неприятно да си ги представя заедно? Не искаше да мисли за това. По-добре беше да задуши начаса подобни безумни чувства, преди да са станали прекалено силни и неконтролируеми.

Тя наблюдаваше Пер, който се отпрати към последната свободна маса. Той обаче не седна, а спря за миг, после се обърна и отново дойде при Хана и Лина.

— Извинете, трябваше да говоря с наемателката си по работа.

Дали искаше да подчертае, че отношенията между него и Грета са чисто професионални?

Хана изпита известно облекчение.

— Ресторантът е и ваш? — попита тя.

— На семейството на майка ми е. Тя не искаше да го продава, затова през последните години го даваме под наем. Грета Хамсун е тук отскоро, но наистина внесе свеж полъх. И изобщо Грета е господарка на цялата област.

Хана неволно следеше всеки нюанс в думите на Пер. Дори когато говореше толкова хубави неща за Грета, гласът му не се променяше по никакъв начин. Или играеше ролята си блестящо, или ни най-малко не споделяше чувствата на своята наемателка към него. „Не е моя работа — смъмри се Хана още веднъж. — Изобщо не бива да си пъхам носа.“

— Вижте — промълви той неуверено, — имате ли нещо против да седна при вас?

— Извинете — отвърна Хана спонтанно. — Отдавна трябваше да ви предложа място. Моля.

Тя посочи празния стол от другата страна на масата. Пер благодари, като се усмихна лъчезарно, и седна.

За да преодолее собственото си смущение, Хана се обърна шеговито към Лина:

— Кажи му, че иначе не съм толкова неучлива.

— Така е — отговори Лина послушно, но очите ѝ блеснаха лукаво. — Обикновено майка ми не е толкова неучлива. Напротив — натърти тя. — Не познавам по-учтив и по-тактичен човек.

Хана погледна дъщеря си и се усмихна.

— Това май не беше комплимент? Какво лошо има да си учтив и тактичен?

— Нищо, мамо — засмя се Лина. — Понякога обаче твоето вечно съобразяване с другите ти пречи в живота.

Завърза се интересен разговор за съобразяването и нетактичността. Бързо стана ясно, че Хана и Пер споделяха едно мнение, което в много отношения се различаваше от вижданията на Лина. Те се влияеха от житейския си опит, а Лина олицетворяваше безгрижието на младостта.

Щом Грета излезе от ресторанта, крепейки върху ръката си чиниите с рибена супа, и видя Пер да седи при Хана и Лина, тя замръзна. Личеше, че не ѝ стана приятно.

Хана съжали Грета, но не се почувства гузна. Не беше виновна, че Пер не споделяше чувствата на другата жена.

Хижата беше непретенциозна. Насред стаята бе поставена клатушкаща се маса. В ъгъла се намираше импровизираното легло. За готвене служеше проста пропанова печка.

Вратата на хижата беше широко отворена, за да може Пеле да влиза и излиза. Кучето обаче винаги оставаше в полезрението на стопанина си.

Мъжът седеше на един от столовете. В ръка държеше рамкирана фотография — на нея бе той заедно с Пер Норденфелт. Той сложи снимката на масата, после отново я взе, за да я погледне още веднъж. Сякаш не можеше да откъсне поглед от нея.

Пеле се втурна в хижата, размахал опашка, и опря муцуна в коляното на мъжа.

Той го помилва галювно по главата.

— Ех — промърмори мъжът. — Не всичко е толкова просто, а?

* * *

Тръгнаха си доста късно от ресторанта. Хана и Лина бутаха велосипедите си, тъй като Пер ги изпрати до разклона. Оттук единият път водеше към фермата за лосове, а другият — към вилата.

След изпълнения с вълнения ден Лина беше толкова уморена, че веднага си легна.

Хана също беше изтощена, но в същото време изпитваше някакво вътрешно безпокойство. Ако сега си легнеше, щеше с часове да лежи будна и да се върти ту на едната, ту на другата страна. Освен това нощта беше прекалено хубава, за да я прекара в леглото. Беше една от онези летни нощи, през които не се стъмва напълно. Хана обичаше магията на тези приказни нощи на село.

Тя бавно тръгна към езерото. Едно възвишение се врязваше във водата като малък полуостров. Някой с усет за романтика беше поставил точно тук пейка. Отсрещният бряг и дърветата по него се сливаха в тъмен пейзаж, който се отразяваше в езерото. Там, където я огряваше пълната луна, водната повърхност блестеше като злато. Светлина и сянка!

Макар да не искаше, Хана не можеше да не мисли за Пер. Той присъстваше в мислите ѝ по-често, отколкото на нея ѝ се искаше. Това,

което я безпокоеше повече обаче, бе чувството, зараждащо се в нея — чувство за топлина и щастие, каквото отдавна не беше изпитвала. Откакто се влюби в Стен...

— Какво има, мамо? Не можеш ли да спиш?

Хана трепна, сякаш я бяха хванали да върши нещо нередно. Лина като че ли не забеляза колко изненадана е майка ѝ. Тя седна до нея на пейката и я прегърна. Беше облякла якето си върху нощницата.

— Нощта е толкова хубава — промълви Хана тихо.

— Тъкмо време да помислиш за живота си — каза Лина и се прозя шумно.

Хана не можа да сдържи смеха си.

— Какви високопарни думи — поклати тя глава. — Всъщност си мислех, че е време да преобоядисаме жилището — тук излъга.

— Всичко ще се промени, щом се приберем у дома — Лина отпусна глава на рамото на майка си. — За всички ни започва нов период от живота ни. Всичко ще бъде другояче.

— Така е — Хана кимна и обгърна раменете на дъщеря си с ръка. — Понякога не мога да проумея колко бързо отлетя времето. Сякаш току-що тръгна на училище, а вече си абитуриентка.

— Не е ли чудесно — каза Лина. — Всички ще се захванем с нещо ново. Аз ще следвам — момичето замълча за миг, преди да продължи, — а вие с татко можете да правите онова, което отдавна бихте направили, ако ме нямаше мен.

* * *

Хана се запита как ли се чувства Лина. Тя беше разумно момиче и сигурно усещаше, че между родителите ѝ нещо не е както трябва. Не ѝ беше лесно да спестява истината на дъщеря си, но какво можеше да ѝ каже? „Между другото, баща ти ми изневерява с асистентката си, затова в момента изживяваме криза.“

Никога нямаше да изрече подобно нещо. Каквото и да се случваше между нея и Стен, Лина обичаше баща си и на Хана през ум не ѝ минаваше да говори лошо за него.

След малко тя проговори:

— Звучи добре — да получиш нова възможност.

Не ѝ се удаде обаче да прозвучи въодушевено. А може би Лина имаше право. Може би двамата със Стен наистина щяха да получат втори шанс, след като останеха сами. Както някога, като младоженци. Може би дори щяха да преоткрият любовта и страстта. Хана имаше нужда да помисли на спокойствие върху това.

Хана скочи.

— Ще се поразходя.

— Да те придружа ли? — попита Лина без желание.

Хана рязко поклати глава. Имаше угризения, задето искаше да остане сама за малко, макар да беше очевидно, че Лина и без това не гореше от желание да се разхожда с нея.

— Върви да си легнеш — посъветва я тя. — Изглеждаш уморена. Наспи се добре и сънувай своя нов, вълнуващ живот.

— А ти сънувай старата си мечта — прегърна я Лина.

В първия момент Хана не разбра какво иска да каже дъщеря ѝ и я погледна учудено.

— Каква стара мечта?

— Тази за селския двор с многото животни и цветята — напомни ѝ Лина.

Хана се опита да се усмихне и пожела лека нощ на дъщеря си, след което тръгна покрай езерото, като мислеше за последните думи на Лина. Именно мечтата, която момичето беше споменало, бе станала много опасна за Лина. Преди тя беше само едно желание, картина без връзка с действителността. Изведнъж обаче мечтата беше станала реална, беше се сдобила с лице...

Хана трябваше да действа, преди да се увлече съвсем в подобни мисли. Трябваше да направи нещо, за да си избие всичко това от главата.

Взе решението мигновено. Макар засега да не искаше да се вижда със Стен, тя извади телефона си от джоба на якето и набра номера му.

Стен не вдигна, но след второ извънпяване се включи гласова поща.

Хана изчака сигнала, преди да остави съобщение.

— Здравей, Стен, аз съм. Може би все пак трябва да поговорим за случилото се, макар че не знам дали ще има полза.

Изключи телефона си и веднага съжали, че му се обади. Тръгна бавно. Нощта беше все така прекрасна, но настроението ѝ се развали. „В такава нощ — помисли си — никой не бива да е сам.“ Вървеше без посока по брега на езерото и неусетно стигна до фермата за лосове. Долови силен крясък, подобен на този, който чу през деня.

Приближи се до розовата арка, която разделяше брега от ливадата зад къщата, и видя магаренцето.

— Здравей, Финдус — погали тя шията на животинчето.

Внезапно отнякъде се появи Пер. Стоеше пред нея и се усмихваше, а сините му очи грееха.

Хана не се зачуди, че Пер е изникнал от нищото също като нея. Имаше усещането, че така е трябвало да се случи.

— Финдус, ето къде си бил — заговори Пер на магаренцето, без обаче да отмества поглед от Хана. — Нощна разходка, а?

— Не мога да се наситя на уханието на лятото — призна Хана. — Внушила съм си, че нощем е още по-силно.

Пер кимна, като продължаваше да се взира в очите ѝ.

Хана се почувства като момиче. Дъхът ѝ спря — бе срещнала мъжа, за когото беше мислила цял ден. Виждаха се за четвърти път този ден, в една или друга степен случайно.

Възможно ли бе това? Възможно ли бе случайностите да се редят една след друга?

— Винаги съм искала да живея на село — подхвана разговор Хана, колкото да каже нещо. — Мислех, че там всичко е прекрасно. Винаги съм си представяла, че когато хората на село са притеснени от нещо, те се грижат всеотдайно за своите коне и крави и така забравят грижите. Толкова прост ми изглеждаше животът, когато бях малка... — Хана замълча.

„Боже мой, що за глупости говоря“ — мина ѝ през ума.

— Не мисля, че животът тук е толкова прост — засмя се Пер.

Сега той стоеше съвсем близо до нея. Изражението му стана сериозно.

— Понякога обаче — каза тихо — в самотни дни и тихи нощи виждаме нещата по друг начин.

Хана притихна, щом устните му докоснаха нейните. Целувката стана по-настойчива и тогава тя се притисна в Пер и го прегърна. Беше

копняла за този миг през целия ден, но не искаше да го признае дори пред себе си.

* * *

Ремаркетото стоеше пред един навес, натоварено с щайги с плодове. Беше ранна утрин, но работата в стопанството вече беше започнала.

Пер контролираше товарителните работи и едновременно отбелязваше в някакъв списък какво заминава за борсата.

Когато Улрика се приближи, той едва вдигна поглед. Тя носеше кошница в ръка. Следваше я вечно гладният Финдус, който надушваше храната в кошницата.

— Добро утро, Улрика — поздравя Пер. — Добре ли спа?

Улрика отвърна на поздрава и се осведоми как е минала вечерта у Грета.

— Беше вкусно както винаги — отвърна Пер. — А, да, тя пита дали може да си купи нова печка.

— Наистина ли вярваш, че те е повикала само за това? Ах, Пер... — Улрика го стрелна многозначително с поглед.

Мъжът вдигна поглед от списъка.

— Какво искаш да кажеш?

Улрика го наблюдаваше със снизходителна усмивка, сякаш беше непохватно момченце.

— Ах, Пер, нали не мислиш, че на Грета ѝ трябва помощта ти, за да си избере нова печка?

Пер поклати глава.

— Това ѝ казах и аз.

— И? — Улрика не го оставяше на мира.

Мъжът започна да губи търпение.

— Улрика, какво искаш от мен?

Жената завъртя очи.

— Защо вие, мъжете, винаги усложнявате нещата?

— Не мисля, че усложнявам нещата — възрази Пер. — И ти не мислиш така. Или не?

— Не става дума за мен — Улрика въздъхна дълбоко. — Просто не смятам, че е редно наемателката ти да си купува печката сама.

— Не разбирам нищо от печки — подразни се Пер.

— А от жени още по-малко. Крайно време е това да се промени — тонът на Улрика стана заповеден. — Облечи си чиста риза, качи се в колата и отидете с Грета до Стокхолм. Купи ѝ нова печка, а после я покани на обяд или на кино.

Пер най-накрая схвана какво иска Улрика от него. Той беше излизал с Грета няколко пъти, още в началото, когато тя пристигна в Кунгсхолт. Беше ѝ помогнал да се установи. Тя изглеждаше много тъжна и той я бе съжалил. Улрика явно беше решила да планира целия му живот и в този живот Грета трябваше да играе главната роля.

Пер можеше да реагира по различни начини. Единият вариант беше да обясни на Улрика, че цени Грета като наемателка, но че никога не е изпитвал, нито пък ще изпита по-дълбоки чувства към нея.

Директният, но крайно недружелюбен подход беше да ѝ каже в прав текст да не се бърка в работите му. Имаше обаче още нещо, което беше по-важно от всичко друго и което той нямаше да каже на Улрика, във всеки случай не сега.

Пер беше влюбен. Беше влюбен в една жена, която познаваше от няколко часа и която на всичкото отгоре бе омъжена. От мига, в който я видя за първи път в магазина в Стокхолм, той мислеше за нея почти непрекъснато. До вчера и през ум не му беше минавало, че съществува любов от пръв поглед.

Пер не знаеше дали тази любов има бъдеще. Той искаше да даде време — на себе си и преди всичко на Хана.

Забеляза, че Улрика продължава да го гледа с очакване.

— Не мога да придружа Грета до Стокхолм — каза той твърдо. — Другата седмица ще трябва да берем ябълките.

Улрика явно не остана никак доволна.

— Грета е много привлекателна жена. Няма да ѝ се наложи да чака с години някой мъж да ѝ обърне внимание. Или атакувай сега, или нищо няма да излезе.

Тогава той кипна.

— Ако Грета толкова ти харесва — сгълча той Улрика, — отиди с нея до Стокхолм и ѝ избери нова печка.

Рядко реагираше така грубо. Улрика го погледна неразбиращо, но за него въпросът беше приключен.

* * *

В къщата нямаше никакви продукти, затова на сутринта Хана поиска да напазарува. Лина предложи да отидат на пазар с велосипедите, като обаче да не престават да издирват нейния спасител. Този мъж трябваше да е все някъде.

Лина не искаше и да чуе предположението на Хана, че мъжът може само да е минавал оттам и да се е озовал на мястото на катастрофата напълно случайно. Тя чувстваше, че този мъж е някъде наблизо.

Хана не можа да сдържи смеха си. Когато дъщеря ѝ искаше нещо, трябваше да стане на нейната. Точка!

През следващите два часа така и не напазаруваха. Караха колела покрай езерото до мястото на катастрофата, но не срещнаха жива душа.

След завоя шосето се отдалечаваше от езерото. Лина тръгна по черния път, който водеше право към брега. На Хана обаче цялата работа започна да ѝ омръзва.

— Търсим игла в купа сено — оплака се тя. — Твоят спасител може да е навсякъде. — „И никъде“, добави мислено.

Пътят свършваше при една огромна скала. Брегът беше обрасъл с висока трева, храсти и бреси, чиито клони докосваха водата. Двете жени спряха и слязоха от велосипедите. Точно тогава телефонът на Хана звънна.

— Ох, мамо — сопна се Лина. — Беше обещала да го изключиш.

— Не съм казвала такова нещо — Хана поклати глава. — Ти искаше да го изключи, но може да е нещо важно.

Лина се нацупи. Хана обаче ѝ обърна гръб и вдигна.

— Здравей, Хана, аз съм, повелителят на лосовете — каза от другата страна на линията Пер, сякаш тя нямаше веднага да разпознае гласа му. Предната вечер му беше дала номера си и цяла сутрин беше чакала да ѝ се обади. Добре, че беше обърнала гръб на дъщеря си и

Лина не можеше да види лицето ѝ. Сигурно по бузите ѝ бяха избили издайнически червени петна.

— Хубаво е, че се обаждаш — каза Хана. — Тъкмо мислех за теб. — Извърна глава, защото осъзна какво е казала току-що, но за щастие Лина май не беше доловила нищо. Катереше по скалата в края на пътя.

— Искам да кажа — каза Хана в слушалката, — че мисля не само за теб, но и за сиренето ти. Бих се радвала да го добавя към асортимента на магазина. Ще ми се обаче да го опитам.

— Тъкмо това исках да ти предложа — отвърна Пер. — Искаш ли да дойдеш днес?

— С удоволствие — съгласи се Хана и си уговори среща с Пер в късния следобед.

* * *

Само на няколко метра от тях, скрит сред гъстата тръстика, мъжът се беше свил в своята лодка.

Той сложи пръст върху устните си и прошепна на кучето:

— Спокойно, Пеле, това не е за нас.

Кучето се изправи в лодката. То чуваше гласовете на две жени, но не можеше да ги види. Помаха с опашка и погледна стопанина си за миг, преди с един скок да се прехвърли през ръба на лодката и да се отправи към брега.

— Пеле! — извика мъжът. — Пеле, върни се веднага!

Кучето, което иначе беше толкова послушно, продължи да тича и повече не се обърна. Мъжът въздъхна, стана и го последва на сушата.

Беше по-лесно да се покатериш по покритата с мъх скала, отколкото да слезеш от нея. Хана гледаше угрижено как Лина се старее да не се подхлъзне по мъха и да не падне лошо.

Всичко мина добре. Лина тъкмо посегна към кормилото на велосипеда, когато едно куче изскочи от високата трева на брега и я поздрави с лай.

— Кой си ти? — Лина пусна колелото и тръгна към кучето.

Хана последва дъщеря си.

— Този го познавам — каза тя.

Няколко секунди по-късно измежду брезите и храстите се показва и стопанинът на Пеле. Той се наведе, за да хване кучето за нашияника.

— Не е истина — възкликна Лина въодушевено. — Това сте вие!

Мъжът се изправи.

— Познаваме ли се?

— Да, вие ме спасихте след катастрофата. Не си ли спомняте?

Подобна случка не се забравя толкова бързо, още повече че произшествието се беше случило едва предния ден. Въпреки това мъжът поклати глава.

— В момента наистина не се сещам...

Лина не го оставяше на мира.

— Търсих ви навсякъде, защото исках да ви благодаря.

Тя развълнувано се обърна към Хана:

— Мамо, това е човекът, който ме спаси!

Хана разказа накратко на дъщеря си, че се е срещнала със спасителя ѝ още предния ден и че той ѝ е показал пътя за Кунгсхолт.

После се обърна към мъжа:

— Толкова съм ви благодарна. Бих искала да ви се отплатя по някакъв начин.

— Това не е необходимо — мъжът отклони предложението, като поклати глава.

— Напротив — възрази Лина оживено. — Можем ли да ви поканим на обяд или вечеря?

— Това е добра идея — съгласи се веднага Хана. — Не се притеснявайте, няма да готвя аз.

Мъжът отново поклати глава. Лицето му остана безизразно.

— И без това няма да остана дълго — каза той. — Отпуската ми свърши. Довиждане.

Преди да си тръгне, той се обърна към Хана:

— Имате много мила дъщеря. Пазете я.

Хана кимна учудено. Мъжът се държеше някак странно. Не беше враждебен, но сякаш бързаше да се отърве от двете жени. Подсвирна на кучето, което този път го последва веднага, и пое обратно натам, откъдето беше дошъл. Лина също бе учудена от странното поведение на своя спасител.

— Странно — каза тя по-скоро на себе си. — Изглеждаше някак тъжен.

* * *

Лодката беше скрита сред гъстата тръстика. Докато вървеше към нея, мъжът постоянно се оглеждаше дали майката или момичето не го следят.

Изпита облекчение, когато достигна необезпокоявано до лодката. Подкани Пеле да побърза, качи се в лодката и включи извънбордовия двигател. Само веднъж да се махнеше оттук! След няколко минути бе вече при кея пред хижата.

Едва тази сутрин беше изнесъл масата и столовете пред къщата, защото беше жалко да прекарва дните си в тъмната хижа. Беше се чувствал напълно защитен, но скорошната среща му беше показала, че по всяко време може да срещне хора — дори и тук, в тази усамотена хижа. Мъжът се отпусна тежко на един от столовете. Кучето застана пред него, като махаше с опашка. Двамата бяха заедно от толкова дълго време, че кучето сякаш инстинктивно усещаше, когато нещо не е наред със стопанина му.

— Знам, Пеле — въздъхна мъжът, — и този път оплесках всичко. Не ме гледай така, такъв съм си.

* * *

Хана и Лина отидоха в Кунгсхолт да напазаруват. В селото имаше малко магазини, но това не правеше пазаруването по-малко очарователно за Лина. Тя все намираще по нещо, което да ѝ хареса,

докато Хана обръщаше повече внимание на хранителните продукти, които щяха да им бъдат необходими през следващите дни.

И двете обаче не забравиха срещата със странния мъж. Лина питаше за него във всеки магазин, даваше точно описание на човека и кучето, но никой не го познаваше.

Върнаха се във вилата по обед. Хана направи салата и сложи масата на ливадата край езерото. Тъкмо бяха свършили с яденето и телефонът ѝ, който беше оставила на масата, иззвъня. На дисплея се изписа името на мъжа ѝ.

Ако Лина не беше наблизко, Хана просто нямаше да вдигне. Беше леко нервна, когато се обади.

— Здравсти, Стен.

Дъщеря ѝ седеше до масата и прелистваше дневника си, който не беше останал незасегнат от катастрофата. Страниците щяха да изсъхнат, но все още бяха влажни, а написаното беше размазано на места. Залепените снимки се бяха намачкали.

Като чу кой се обажда, Лина протегна настоятелно ръка към телефона:

— И аз искам да говоря с татко.

Хана ѝ направи знак с ръка, че трябва да изчака, докато самата тя приключи разговора си. Не беше забравила съобщението, което беше оставила на гласовата поща на Стен. Това обаче се бе случило вчера, преди целувката с Пер. Сега всичко беше различно.

— И аз искам да говоря с теб — каза Стен. — Ще си взема няколко дни отпуск и ще дойда при вас.

Защо се бе поддала на изкушението вчера, защо му се беше обадила?! Снощи постъпката ѝ ѝ се струваше правилна, но сега беше убедена, че не иска да вижда Стен.

Хана се отдалечи на няколко крачки от масата.

— Идеята не е добра — каза тя тихо. — Трябва ми още малко време.

Съвсем разбираемо Стен се възмути.

— Но нали ти предложи да поговорим!

— Ще говорим, когато се върна — каза тя.

Стен обаче не беше съгласен.

— Но...

— Стен, нещата не са толкова прости — прекъсна го Хана.

— И ти ги усложняваш още повече — съпругът ѝ беше бесен.

Хана не искаше повече да спори с него. Имаше прекалено голяма опасност да повиши тон и да привлече вниманието на Лина. И без това момичето като че ли вече бе забелязало, че нещо не е наред. Хана се обърна за миг и срещна недоверчивия поглед на дъщеря си.

В този миг ѝ хрумна нещо.

— Стен! — извика тя в слушалката.

— Хана? — чу го да отговаря объркано.

Хана не реагира.

— Стен? Ало, Стен — извика още веднъж. Чу Стен да отговаря и побърза да затвори. Погледна дъщеря си и сви рамене:

— Връзката прекъсна. Баща ти ще се обади пак.

Премълча обаче, че няма да може да се свърже, тъй като си беше изключила телефона.

* * *

Мандрата се намираше недалеч от главната сграда. Преди години Пер беше вкарал вода и електричество в голямото светло помещение. В средата на залата бе поставена голяма работна маса, около която бяха наредени няколко прости стола. Те обаче не се използваша особено, тъй като Пер работеше най-често прав.

На полиците по стената бяха наредени парчета сирене с различна степен на зрелост. В малко обособено помещение се намираше ваната със саламурата, в която се топяха всички сирена, за да се убият вредните бактерии.

Пер обичаше тихите предобедни часове, през които можеше да се посвети изцяло на производството на своето сирене от лосово мляко. Търсенето напоследък беше нараснало много, а това само можеше да го радва.

Той извади няколко бучки сирене от формите — задача, която изискваше ловкост на пръстите и известен опит. Пер трябваше да определи дали увитите в кърпи парчета са добили нужната консистенция. От бучките, които му изглеждаха подходящи, изцеди още малко суроватка, след което ги постави на една от полиците да зреят.

Когато Грета влезе в мандрата при него, Пер едва вдигна поглед, но отговори учтиво на поздрава ѝ.

— Пак имам нужда от сирене — каза Грета. — Клиентите буквално го разграбват.

— Чудесно — отвърна Пер, — но е достатъчно да се обаждаш по телефона и аз ще ти нося сирене.

— Обичам да излизам — обясни Грета. — Освен това се надявах, че ще ме поканиш на кафе.

— Разбира се — отвърна Пер с подчертано безразличие, — но първо трябва да довърша тук.

Досега винаги се беше държал непринудено с Грета, но днес, щом тя влезе, се сети за думите на Улрика. Не можеше да се отърве от чувството, че Грета не беше дошла само заради сиренето. Ако изобщо ѝ трябваше сирене. Само преди два дни ѝ беше доставил голямо количество.

Грета седна на един стол до масата и с чувствено движение свали шала, който прикриваше дълбокото деколте на блузата ѝ.

— Отдавна не сме ходили на кино — каза тя с тих и съблазнителен глас.

Макар че не я поглеждаше, Пер усещаше, че Грета не отмества очи от него. Присъствието ѝ вече не му беше приятно.

Като не получи отговор, тя попита:

— Какво ще кажеш за тази вечер?

— Не става — Пер едва вдигна поглед. — За съжаление тази вечер нямам време.

Той остави още едно парче сирене на полицата.

Чу как Грета стана и тръгна към него. Не го докосна, но той усети, че стои зад гърба му. Лъхна го натрапчивият аромат на парфюма ѝ.

— Хайде де, напоследък имаш твърде малко време за мен.

После добави със собственически тон:

— Да няма друга?

Когато Грета пристигна в Кунгсхолт, Пер се грижеше за нея, но междувременно тя бе свикнала вече с мястото и нямаше нужда от него. Явно тя бе видяла в неговата услужливост нещо повече от това, което той можеше да ѝ даде. Каквато и да беше причината за поведението ѝ,

сега беше удобният момент да ѝ каже, че между тях никога не е имало нещо и никога няма да има.

За съжаление точно тогава влезе Улрика.

Тя беше чула последните думи на Грета и отговори вместо Пер:

— Глупости — засмя се. — Той няма друга. Прекалено е срамежлив.

— Няма нужда да се срамува при неговия външен вид.

Сега Улрика седна начело на масата, а Грета се настани плътно до нея. Пер погледна към двете жени. За миг си помисли, че заедно кроят някакъв план. Почувства как у него се надига гняв.

— Да изляза ли? — попита саркастично. — Така ще можете да продължите да си говорите необезпокоявани.

Нито Улрика, нито Грета забеляза раздразнението му. Двете жени се засмяха. Улрика поклати глава.

— Да направя ли по кафе? — погледна тя Грета въпросително. — Ще пиеш ли с нас?

— Разбира се — отвърна Грета.

На Пер му дойде до гуша от двете жени.

— Имам си друга работа, нямам време за кафе и сладки приказки.

На излизане от мандрата усети върху себе си изумените погледи на двете жени. Беше му все едно, стига да го оставеха на мира.

Лина се беше разположила удобно на брега на езерото и разговаряше по телефона с най-добрата си приятелка в Стокхолм. Не беше изявила желание да придружи майка си на дегустацията на сирене.

Хана имаше угризения, задето се радваше, че остава сама с Пер. Тя отиде до фермата с колело. Грееше топло слънце, а над езерото се носеха само няколко облачета.

Пер стоеше край оградата, която заобикаляше пасището на лосовете. Личеше си, че се радва да я види. Щом Хана слезе от велосипеда, той се наведе и я целуна нежно по устните.

— Тук съм само заради твоето прочуто сирене.

Сините очи на Пер блеснаха.

— Не съм си и помислял друго.

Той обгърна рамене ѝ с ръка и я поведе към градинската маса. Хана седна на същото място, както и предния ден, когато Пер беше поканил нея и дъщеря ѝ на кафе.

Мъжът я помоли да го извини за малко. Няколко минути покъсно се появи с поднос, върху който беше подредил различни видове сирене.

Само при вида му устата на Хана се напълни със слюнка. Сиренето беше истински деликатес. Хана беше убедена, че ще пожъне небивал успех в магазина ѝ в Стокхолм.

Пер изпита облекчение.

— Радвам се, че не само сиренето ми ти харесва, но и че се чувстваш добре тук — призна той.

Хана кимна.

— Тук ми харесва.

Пер гледаше лицето ѝ замислено.

— Изглеждаш много по-спокойна, отколкото в Стокхолм.

Тя го погледна изненадано.

— Как изглеждах тогава?

— Беше много любезна, но въпреки това имах чувството, че нещо те потиска — мъжът се засмя и поклати глава. — Може би си въобразявам, защото ми се иска тук да се чувстваш добре.

Хана кимна.

— Да, в Стокхолм наистина бях под напрежение. След нашата среща обаче стана особено неприятно.

— Сигурно не е свързано с магазина? — предположението на Пер беше съвсем правилно.

Хана почувства искрената му заинтересованост, но в момента не искаше да говори за Стен. Не че не вярваше на Пер. Ако имаше човек, с когото някога би могла да говори откровено за всичко, то това със сигурност бе той. В този момент обаче Стен, Стокхолм и животът, който водеха там, с всичките им нерешени проблеми и въпросителни, бяха много далеч.

Хана не искаше да говори за тях и да ги намесва в своето Тук и Сега. Затова отговори уклончиво:

— Всичко е много сложно и болезнено.

Пер прояви разбиране.

— Звучи познато. Сякаш сънуваш някакъв кошмар и не искаш нищо друго, освен да се събудиш.

После може би усети, че не е моментът за такъв разговор, и смени темата.

— Съвсем забравих да ти предложа хляб към сиренето. Тази сутрин Улрика изпече пресен хляб на дървени въглища. Сега се връщам.

И той забърза към къщата.

Хана се облегна назад и се загледа в езерото. Беше се появил лек ветрец. Облаците, които ставаха все по-гъсти, се отразяваха в тъмносивото езеро. Слънцето все още грееше и рисуваше червеникави линии по повърхността на езерото, което се разливаше по брега. Хана беше така очарована от тази природна картина, че забеляза жената едва когато тя застана точно до нея. Жената остави кошница с череши на масата и изглежда любопитно Хана.

— Здравейте — каза. — Чакате ли някого?

Беше приблизително на възрастта на Хана, имаше къси руси коси и лицето ѝ сигурно щеше да е доста хубаво, ако не бяха леденостудените сини очи, които дори изкуствено приветливата усмивка не можеше да смекчи.

— Да, чакам Пер — кимна Хана.

— Вие ли сте клиентката от Стокхолм? Пер много ми е разказвал за вас — в гласа на жената се долавяше някакво лукавство.

Хана протегна ръка през масата и се представи.

Жената я стисна и също каза името си:

— Улрика Норденфелт. Двамата с Пер управляваме стопанството. Той отговаря за отглеждането, а аз — най-вече за преработката. Само с лосовете е малко по-различно. Те са неговата гордост, никой, освен него няма право да ги доближава. Такива са мъжете.

След като чу името на жената обаче, Хана вече слушаше с половин ухо. Каква беше връзката ѝ с Пер? Дали беше негова сестра? Или дори съпруга?

Хана не посмя да пита направо, но трябваше да узнае истината. Тя се надигна.

— Поздравете мъжа си, сиренето е отлично.

Хана замълча за миг и загледа Улрика с очакване.

Тя не възрази, потвърждавайки по този начин предположението на Хана. Улрика Норденфелт беше съпругата на Пер.

Външно Хана запази самообладание, макар че ѝ беше трудно.

— Кажете на съпруга си да ми изпрати писмена оферта в Стокхолм.

Да се махне оттук, само да се махне!

Хана побърза да се сбoguва и да напусне стопанството.

* * *

Улрика я изпроводи с тържествуващ поглед. Тази нямаше работа тук и колкото по-бързо го проумееше, толкова по-добре. Тя все още се усмихваше, когато Пер се върна с панер с хляб в ръка и взе да се оглежда, сякаш търсеше някого.

— Къде е тя?

— Нямам представа — Улрика сви рамене и го погледна възможно най-невинно. — Тъкмо си тръгваше, когато дойдох.

Тя умишлено премълча, че Хана я беше помислила за съпруга на Пер. Не можа обаче да скрие какво мисли за гостенката.

— Много е мила — каза със самодоволно изражение, но е градска жена, която няма място тук, на село.

Улрика прогони мисълта, че и Грета беше дошла от града. Опита се да мине покрай Пер, за да влезе в къщата. Ядосан, той ѝ пхна панера с хляба в ръцете.

— Занеси това.

Улрика изкачи стълбите, спря пред вратата и се загледа в Пер. На лицето ѝ заигра доволна усмивка. Сега оставаше само да подкани Грета да положи малко повече усилия за него. Някои хора трябва просто да ги буташ към щастието им.

* * *

Хана беше толкова превъзбудена, че не искаше да се връща направо във вилата. Мислите се блъскаха в главата ѝ, а тя натискаше педалите с всичка сила.

Защо попадеше все на мъже, които просто не можеха да бъдат верни! С кой ум Пер я беше целувал, при положение че беше женен за друга? Каква липса на такт — да я покани у дома си, макар да е можел да предположи, че така Хана ще се срещне с жена му.

Беше карала толкова дълго време покрай езерото, че можеше да види фермата за лосове на отсрещния бряг. Преди да усети първите дъждовни капки, тя не беше забелязала, че небето притъмнява все повече.

Бурята се изви внезапно. Небето се раздираше от светкавици, следвани от гръмотевичен тътен. Капките преминаха в такъв порой, че Хана потърси подслон под короната на едно дърво и се уви плътно с жилетката, която носеше върху ризата и дънките.

Валеше като из ведро, а светкавиците и гръмотевичите се сипеха една след друга. Хана знаеше, че не бива да стои под дървото, но не се осмели да направи и крачка встрани.

Изведнъж отнякъде изникна спасителят на Лина, следван по петите от кучето си.

— Никога не стойте под дърво при буря — изкрещя той, за да надвика шумното плющение на дъжда.

Хана се тресеше цялата от студ и уплаха.

— Щях да остана само за минутка, докато мине най-лошото — проплака тя.

Мъжът грижовно обгърна рамене ѝ с ръка.

— Елате с мен. Хижата ми е съвсем наблизо. Там ще можете да се подслоните, докато спре да вали.

Беше срещала този мъж само два пъти и макар той да се държеше повече от странно, тя му се довери и го последва. Хижата беше само на няколко метра, но така скрита между дърветата, че Хана не я беше видяла.

Беше проста, пестеливо обзаведена къщурка. Мъжът ѝ предложи един от столовете, които бяха наредени около малката маса на сред стаята. Хана съблече мократа жилетка и седна. Вратата на хижата остана отворена. Светкавиците и гръмотевиците намаляха, но дъждът продължаваше да вали като из ведро. Мъжът отиде до печката и скоро се върна с две димящи чаши, една от които подаде на Хана.

— Изпийте това, ще се стоплите.

— Благодаря — тя пое топлата чаша с вкочанените си от студ пръсти и внимателно отпи една глътка. По гърлото ѝ се разля приятна топлина.

— Чай от джинджифил — усмихна се тя. — Често правех такъв чай на дъщеря ми, когато беше малка. Но междувременно тя порасна.

— Можете да се гордеете с дъщеря си.

— Гордея се — потвърди Хана и едва сега се представи. — Между другото, казвам се Хана.

Мъжът се засмя:

— Карл — съобщи той малкото си име.

— Имате ли деца, Карл? — попита го тя.

— Да — отговори той спонтанно, но след това замълча и впери поглед пред себе си. После се обърна и отново отиде до печката. Отвори бавно вратичката и хвърли вътре една цепеница.

— Всъщност нямам — поправи се той. — Вече не поддържахме връзка.

Хана беше потресена.

— Съжалявам.

Мъжът отиде до вратата и се загледа в дъжда.

— Децата не бива да се нараняват. Когато си отидат, когато ги изгубим... Никой не може да си представи колко боли.

Хана имаше чувството, че мъжът говори по-скоро на себе си, отколкото на нея.

— Говорите така, сякаш детето ви е умряло — каза тя тихо.

Вместо да отговори, Карл продължи да се визира пред себе си с нещастно изражение. Хана почувства, че с въпроса си е отворила рана,

която този мъж искаше да забрави.

— Мисля, че дъждът намаля. Не искам да ви притеснявам повече.

Карл се обърна и се усмихна.

— Останете спокойно. Може би съм малко непохватен домакин, но се радвам, че имам гости.

— Отдавна ли живеете тук? — Хана смени темата.

— Минавам транзит, ако мога така да се изразя — отговори той.

— И какъде пътувате?

— Нямам представа! — сви рамене. — Просто се шляя. Няколко години бях щурман на ферибот в езерото Меларен. Не знам накъде ще ме завее вятърът сега. Отворен съм за всичко, както се казва.

Колкото и различни да бяха с този мъж, между тях имаше нещо общо. И двамата бяха преживели неприятни случки и бяха акостирали в Кунгсхолт. Хана се сети за думите на Лина.

— Дъщеря ми каза, че за двете ни започва нов период от живота. Може би и с вас е така. Един период е приключил, а сега ви очаква нещо ново.

— Умно момиче е дъщеря ви. Целият живот е пред нея — Карл се вгледа в Хана. — Както и пред вас. Убеден съм, че ви предстоят много вълнуващи мигове.

Хана поклати глава.

— Животът ми отдавна тече в едно русло. Всъщност основната ми грижа е да го задържам в това русло.

Едва сега осъзна, че наистина е било така, докато изневярата на Стен не я беше извадила от релси и не я беше довела тук, в Кунгсхолт.

— Това не са думи на щастлив човек — отбеляза Карл.

— Щастлив? — Хана поклати глава. — Може да не съм щастлива, но съм благодарна, че не са ме сполетели големи нещастия. В сравнение с други хора аз живея добре.

„Като изключим това, че съпругът ми ме мами, а мъжът, в когото се влюбих наскоро, е женен“ — помисли си тя.

Думите ѝ, изглежда, не се харесаха на домакина. Той сбърчи чело.

— Това ли е животът? Избягване на големите нещастия?

Хана сви рамене умърлушено. Тя и членовете на семейството ѝ бяха здрави и нямаха финансови затруднения. Въпреки всички

проблеми притежаваха повече от много други хора.

— Май не сте голяма куражлийка — отбеляза Карл след малко.

Може би беше прав. Може би ѝ липсваше кураж, но до този момент не ѝ се беше удавала възможност да проявява характер. Или мъжът наистина беше прав? Дали не се беше вкопчила в досегашния си живот само защото нямаше смелост да промени нещо?

Хана не остана дълго в хижата. Дъждът спря и дори изгря слънце.

Този път Карл не я задържа, затова пък донесе парцал и подсуши велосипеда ѝ.

Трябваше да кара внимателно към вилата. След дъжда пътят покрай езерото беше станал кален и хлъзгав, а от дърветата капеше вода. Въздухът беше свеж и чист.

Почти беше стигнала до вилата, когато се сети, че беше забравила жилетката си в хижата. Беше любимата ѝ жилетка, но Хана нямаше желание да се връща. В някой от следващите дни щеше да отиде да я прибере.

Тя слезе от колелото и го избута през последните метри до къщата. Когато Пер изникна иззад ъгъла, тя замръзна. Чувствата бушуваха в нея — гняв, разочарование, болка, но и изгарящ копнеж.

— Здравей, Хана, тревожех се за теб.

— Така ли? — тя повдигна вежди. — Не съм дете.

Пер отмина забележката и враждебния тон.

— Защо изчезна така внезапно?

— Срецнах жена ти. Това не е ли основателна причина?

Пер се ококори от изненада.

— Жена ми? — Изведнъж като че ли се сети за кого говори Хана.

— Да не си срещнала Улрика?

— Улрика Норденфелт — кимна Хана. — Сега да не кажеш, че ти е сестра?

— Не — Пер поклати глава. Личеше, че му е забавно. — Улрика ми е братовчедка. Живее при мен, върти домакинството, готви, пере и се грижи за насажденията от горски плодове.

„И освен това направлява личния ти живот, доколкото може“ — помисли си Хана. Без съмнение Улрика умишлено я беше оставила да си мисли, че тя е жена на Пер. Явно за нея беше важно между Хана и братовчед ѝ да не възниква близост. Хана почувства как я обзема гняв.

Какво си мислеше Улрика? Какво имаше против нея? Та те дори не се познаваха.

— Значи не ти е жена — излишна забележка, която само показва, че Хана ревнува.

— Бях женен, но това беше отдавна. За съжаление не се получи — каза Пер с подчертано безразличие и може би не усети, че при тези думи очите му потъмняха. Миг след това му мина, той протегна ръце и Хана се сгуши в него.

— Мислех, че... — тя замълча. Не искаше да говори за сравненията между него и Стен, които неволно беше правила.

— Всъщност дойдох да те питам дали искаш утре да обядваме заедно. Преди да си офейкала — Пер се усмихна.

— С удоволствие — съгласи се Хана.

Предния ден Грета си беше тръгнала скоро след като Пер напусна бесен мандрата. Беше много унила, но Улрика я беше утешила и ѝ беше казала, че трябва да има повече търпение.

Грета беше идеалната жена за Пер и ако не се беше появила тази столичанка, той сигурно най-сетне щеше да го осъзнае. Улрика не беше сигурна, че е успяла да прогони Хана окончателно. Когато я остави да мисли, че е женена за Пер, Хана изглеждаше потресена. Дано се върне в Стокхолм по-бързо, преди да се е срещнала отново с Пер.

Щом обаче влезе в къщата с поднос в ръка, надеждите на жената рухнаха. Тя беше донесла няколко парчета сирене от мандрата и смяташе да помоли Пер да ги занесе на Грета, но братовчед ѝ очевидно имаше други намерения. Той стоеше пред огледалото на гардероба, облечен в светъл костюм, и се оглеждаше от всички страни.

Улрика застина на мястото си.

— Какво ти става?

— Не съм ли хубав? — погледна я той предизвикателно.

— Даже си си сложил от скъпия афършейв — тя подуши, след което мина покрай него и влезе в кухнята. — Мирише на еленска пикня.

— Много благодаря — Пер я последва, — но няма да ти позволя да ми провалиш срещата.

Улрика остави подноса на кухненската маса и сложи парчетата сирене в една кошница. Когато отговори на Пер, дори не вдигна поглед към него.

— Нищо не искам да провалям. Просто не желая да правиш грешки. Освен че живее в Стокхолм, тази жена е семейна. Това е бомба със закъснител.

Информацията за Хана Улрика беше получила от Грета. Наемателката на ресторанта обаче знаеше само онова, което самата Хана ѝ бе разказала.

— Искам само да обядвам с нея — заяви Пер. Замълча за миг, ухили се дръзко и добави: — Засега!

— Дано не правиш грешка — отвърна Улрика мрачно. — В селото има една жена, която би ти подхождала много повече.

Пер се намръщи и я погледна навъсено. Очевидно не беше в настроение да понесе още една лекция за достойнствата на Грета.

Улрика чу как входната врата се захлопна зад Пер. Ядосано метна останалото сирене в кошницата. Не беше никак хубаво, че Пер се занимава с тази омъжена жена. Трябваше да се случи нещо.

Преди всичко трябваше да се погрижи Грета да не изгуби интерес към Пер. Тя все още се надяваше, че столичанката скоро ще си тръгне. В своята среда и в компанията на мъжа си тя бързо щеше да забрави Кунгсхолт, а заедно с него и Пер.

Улрика взе кошницата от масата и се отправи към ресторанта на Грета. Когато пристигна, младата жена тъкмо слизаше по стълбите. Двете се поздравиха като приятелки, но когато Улрика ѝ показа сиренето, Грета остана разочарована.

— Не трябваше ли Пер да го донесе?

— Той отиде да се види с един клиент — обяснението не прозвуча много правдоподобно. Грета в никакъв случай не биваше да узнае, че Пер се среща с онази жена.

— Е, в такива моменти нищо не може да се направи — каза Грета унило.

— Грета, кажи ми, харесва ли ти тук, на Лилязее? — попита Улрика. — Възнамеряваш ли да останеш?

Въпросът явно изненада Грета.

— Да. Защо питаш?

Улрика се засмя.

— Говорих с Пер — излъга тя. — Той много се радва, че си тук, и много те харесва.

Грета въздъхна дълбоко.

— Знаеш, че и аз го харесвам.

Улрика остана още малко при Грета. Двете жени влязоха в ресторанта, за да изпият по кафе и да си поговорят. Най-вече за Пер, разбира се.

На Улрика не ѝ беше трудно да разсее съмненията на Грета. Младата жена охотно повярва на уверенията ѝ, че трябва да даде малко време на Пер, за да разбере той коя е жената за него.

* * *

Откакто беше наел хижата, Карл не се беше приближавал толкова до фермата. Отдалече видя как всички излязоха от къщи — първо Пер, а после и Улрика. Работниците бяха на зеленчуковите насаждения и в овощните градини.

Карл остави Пеле в хижата. Направи го с неудоволствие, защото знаеше, че кучето понася тежко дори кратките раздели с господаря си, но опасността да се разлае във фермата и да привлече внимание, беше твърде голяма. Карл прекоси езерото с моторницата си. На последната отсечка обаче изключи двигателя и се придвижи с гребане, за да не го забележат.

Бавно се приближи до лосовото пасище. Един млад мъжкар опитваше листата на някакъв храст.

Карл отвори портата и тръгна бавно към животното. Откъсна клонче от храста и нахрани лоса с него. Животното беше доверчиво и остави мъжа да го погали.

Карл се усмихваше, когато внезапно долови шума на приближаващ се трактор. Той бързо напусна пасището, преди някой да го е видял. Затвори портата, но в бързината не забеляза, че не успя да я залости.

Побягна, а зад него портата бавно се отвори.

* * *

Хана излезе на терасата. Знаеше, че изглежда прекрасно в червената рокля, която приятно контрастираше на русите ѝ коси.

Не беше сложила никакъв грим, освен малко туш на миглите. Отвътре сияеше. Когато пристъпи към дъщеря си, Лина също забеляза това сияние.

Момичето седеше на терасата и се опитваше да запечата пейзажа в дневника си. Беше се получила хубава рисунка. Лина беше напълно съсредоточена върху нея. После вдигна глава и смаяно изгледа майка си от глава до пети.

— Изглеждаш страхотно.

— Да бе — Хана махна с ръка. Тя беше смутена, сякаш вършеше нещо забранено. — Ще обядвам с Пер Норденфелт.

Хана забеляза как погледът на дъщеря ѝ потъмня.

— Ще бъде делови обяд — побърза да добави. Може би избърза прекалено. В този момент Лина наистина се усъмни. Хана говореше прекалено силно и прекалено бързо. Тя сама усети, че с всяка дума нещата стават по-зле, но не можеше да спре да се оправдава. — Той ще ми доставя сирене и трябва да уточним условията — количества, цени...

— Знам, че имаш проблеми с татко — прекъсна я Лина.

Хана замълча и нежно погали дъщеря си по бузата. Не възрази, защото не искаше да я лъже, а още по-малко да я занимава с изневярата на баща си. Понякога е най-добре човек да не казва нищо. Накрая целуна дъщеря си.

— До скоро, съкровище.

* * *

Лина проследи майка си с поглед. Челото ѝ беше прорязано от тревожни бръчки. Макар родителите ѝ да се държаха така, сякаш всичко е наред, те не можеха да я излъжат. И двамата бяха странни и Лина беше сигурна, че са се скарали. Това без съмнение бе единствената причина майка ѝ да иска да останат в Кунгсхолт; обикновено Хана не вземаше спонтанни решения.

До този момент Лина беше убедена, че е само въпрос на време родителите ѝ да се сдобрят. Междувременно обаче у нея се породиха съмнения.

Лина се питаше дали всичко не е заради Пер Норденфелт. Тя не повярва и дума от приказките на майка си за сиренето и условията за продажба. Самата Лина беше вече жена, достатъчно голяма, за да усети, че Пер харесва майка ѝ. Когато я погледнеше, в очите му се появяваше особен блясък.

Майка ѝ също не изглеждаше безучастна. Както Лина вече беше установила, Пер бе привлекателен мъж. За нея беше прекалено възрастен, но тя можеше отлично да разбере защо една жена на неговите години би се влюбила в него. Всяка жена, но не и майка ѝ!

След известни размисления Лина сякаш откри какво е единственото правилно нещо, което можеше да направи, за да

предпази майка си от погрешна стъпка. Тя взе телефона си и избра познатия номер.

Когато от другата страна се чу глас, по лицето ѝ се разля усмивка.

— Здравей, татко — каза. — Къде си?

* * *

Пер я чакаше на площада под кестена. Щом я видя, погледът му се изпълни с възхищение и нежност.

— Изглеждаш прекрасно!

Сърцето ѝ биеше лудо. Хана все още имаше чувството, че прави нещо забранено. Когато я нямаше Лина обаче, това чувство беше вълнуващо и хубаво и вече не я изпълваше с угризения.

— Благодаря, и ти изглеждаш много добре — върна комплиментата тя.

Пер я хвана за ръка и я поведе в посока, различна от тази, която беше очаквала.

— Няма ли да ходим при Грета?

— Виж сега, това е първата ни среща — усмихна се той. — Измислил съм нещо специално.

Той я поведе по улицата, която водеше към езерото. Тук имаше много бараки, а дългият кей влизаше доста навътре във водата. На брега вече ги чакаше един катер. Когато двойката слезе по кея, човекът, който караше катера, докосна козирката на шапката си за поздрав.

Докато се качваха на лодката, Пер подаде ръка на Хана. Шкиперът се оттегли в кабината си и запали мотора. Двамата бяха единствените пътници.

Пер нежно погали Хана по бузата, като я гледаше в очите. Обзе я чувство на щастие, каквото отдавна не беше изпитвала, едно неудържимо желание за живот и радост от часовете, прекарани с Пер.

После Хана неволно обърна глава и видя една жена, която стоеше при бараките и гледаше към нея и Пер. Жената бързо се обърна и изчезна зад постройките.

Дали беше Грета? Хана не беше съвсем сигурна и когато Пер я целуна, вече беше забравила всичко.

Изненада я колко голямо бе езерото. Вилата и фермата за лосове бяха откъм тясната страна на водоема. Катерът пъхтеше по повърхността на езерото, без да бърза. Бяха се отправили към някакъв остров. Водата блестеше на слънцето. Чуваше се само монотонното бръмчене на двигателя.

Пер остави Хана да се наслади на пейзажа. „Колко е хубаво — мислеше си тя — да се чувстваш добре с някого, дори без да си говорите.“

Наближиха острова. На едно възвишение се виждаше самотна бяла сграда, заобиколена от дървета. И тук имаше кей, вдаден в езерото. Катерът забави ход и спря при кея. Шкиперът отново докосна козирката на шапката си за сбогуване, но този път не пропусна да намигне заговорнически на Пер.

Пер се засмя, когато срещна въпросителния поглед на Хана, но не каза нищо. Повече я между дърветата по пътя, който водеше към възвишението. Едва сега Хана разбра, че тук има ресторант.

Мястото беше оградено с каменен зид. По сградата се виеха пълзящи рози и Хана неволно се сети за двореца на Спящата красавица. В гъстите корони на дърветата чуруликаха птички, а долу бяха грижливо подредените маси.

Пер отведе Хана до една свободна маса, настани я и седна срещу нея.

— Този ресторант е доста закътан — мъжът хвана ръката ѝ през масата. — Всъщност това важи за целия остров. Отзад има горичка, която е пълна с боровинки. — Той посочи пътя, който се извиваше вдясно от ресторанта и се губеше в гъсталака. — Следобед е прието да се прави малка разходка и да се пие кафе на брега на езерото.

— Звучи приказно — отбеляза Хана.

Пер кимна.

— Така е. Често идвам тук, но когато си с някого, е по-хубаво, разбира се.

Очите им се срещнаха. Сервитьорът им донесе менюто. Двамата си избраха филе от херинга, а за десерт — пресни ягоди със сметана. Докато чакаха поръчката им да бъде изпълнена, Хана го заразително:

— Това доставя ли ти удоволствие? Имам предвид стопанството и лосовете.

За миг Пер се загледа замислено пред себе си, сякаш досега не си беше задавал този въпрос.

— Харесвам това, което правя — каза най-накрая той. — Всъщност съм учил дизайн. Исках да се занимавам с автомобили, да проектирам най-добрите коли в света — Пер се засмя тихо. — Затова пък сега правя най-хубавото сирене от лосово мляко в света.

Хана не го оставяше на мира.

— Но как стана така? — Тя поклати глава. — Не вярвам една сутрин просто да си се събудил и да си си казал: „От днес ще живея на село“.

— Стопанството беше на баща ми — обясни мъжът и после замълча с помръкнал поглед. Няколко секунди се взираше пред себе си, без да промълви дума. После се усмихна. — Един ден трябваше да поема фермата. И добре, че стана така. Ако не правех сирене от лосово мляко, нямаше да те срещна.

Храната пристигна. Беше отлична. Пер неусетно смени темата. Разпитваше Хана за магазина и слушаше с удоволствие веселите случки, които тя разказваше за клиентите си.

Хана мислеше, че веднага след обяда ще се върнат в Кунгсхолт. Пер обаче ѝ беше приготвил още една изненада. Повече я по тясната пътека, която се виеше сред буйни храсти и високи смърчове. Езерото се мержелееше сред стволовете на дърветата.

— Боже, колко е хубаво! — Хана беше изпълнена със страхопочитание. — Това място е същински рай.

Пътеката завиваше покрай рехавата група дървета, зад която Хана видя маса с два стола на брега. Върху масата бяха сложени две чаши, кана с кафе и сладки.

Тя затаи дъх.

— Не е истина!

— Казах ти, че можем да пием кафе на брега — усмихна се широко Пер.

Той я хвана за ръка и ѝ помогна да извърви последната, малко стръмна част на пътя. Продължи да държи ръката ѝ, докато не стигнаха до брега.

Лекият ветрец, който духаше откъм езерото, разроши леко косите ѝ. Хана чуваше шумоленето на листата и плясъка на водата и усещаше с всяка клетка на тялото си присъствието на Пер.

— Скоро няма да искам да си тръгна оттук — промълви тихо.

— Добра идея — отвърна той и я притегли към себе си.

Когато наведе глава към нея, Хана затвори очи и леко разтвори уста. Устните му докосваха челото и страните ѝ и бавно търсеха нейните устни.

Хана го прегърна. Пер продължи да я целува леко и нежно, докато страстта му се разгаряше все повече.

„Значи тук се беше скрила, за да ближе раните си.“

Стен знаеше, че циничните му мисли са неуместни, но в този миг му беше все едно. Беше ядосан на Хана, защото това беше по-лесно, отколкото да мисли за собствените си грешки. Не той беше този, който изведнъж постави целия им живот под въпрос. Беше готов да признае грешката си и да се разкае само и само Хана да даде още един шанс на брака им.

Държеше се мило с Брит, но Хана беше жената за него. Тя нямаше високи изисквания — нито към него, нито към живота. Беше представителна, когато това се изискваше от нея, държеше го далеч от дребните всекидневни грижи и между другото припечелваше по нещо.

Хана не беше скучна съпруга, но на Стен една жена не му беше достатъчна. Всичко беше наред, докато не прояви непредпазливост и жена му не го хвана.

Слезе от кабриолета си и започна да се върти около къщата. Тук ли беше? Лина му беше описала пътя подробно, а и знаеше, че баща ѝ ще дойде. Във вилата обаче сякаш нямаше никого.

Когато отново отиде до колата, насреща му се зададе Лина с две торби, пълни с покупки. Лицето ѝ изглеждаше угрижено. Щом вида баща си, момичето пусна торбите на земята, затича се към него и се хвърли в ръцете му.

— Татко!

— Милата ми! — Стен вдигна дъщеря си и я завъртя, както правеше някога, когато тя беше малка.

След това я свали на земята и отбеляза:

— Хубаво е тук. Трябваше да дойда много по-рано.

Лина отново прегърна баща си.

— Толкова се радвам, че си тук.

Стен имаше чувството, че дъщеря му не просто се радва, а направо изпитва облекчение. Лина искаше да го разведе из къщата, но се сети за торбите с покупките, затича се, вдигна ги от земята и подаде едната на баща си. Тя не спираше да говори, разказваше за Кунгсхолт и за това колко хубаво е тук, и че специално е отишла да напазарува, защото татко идва днес и тя лично ще стотви спагети по болонски — единственото ястие, което умееше да приготвя що-годе прилично.

Стен не я прекъсна, макар че му се искаше да я попита къде всъщност е майка ѝ. Във всеки случай не беше в къщата. Лина му

показа всички стаи и не каза нищо, когато баща ѝ донесе куфара си от колата и го остави в спалнята на Хана.

Стен изобщо не беше сигурен, че Хана би одобрила действията му, но това те можеха да обсъдят по-късно, в отсъствието на Лина.

Макар да беше по-скоро късен следобед, отколкото ранна вечер, Лина се зае с готвенето и сложи масата на ливадата край езерото. Хана все още не се беше прибрала и когато Стен най-сетне попита за нея, Лина небрежно му обясни, че майка ѝ е отишла на среща с някакъв доставчик на сирене. По-късно, когато двамата седяха отвън и чакаха Хана, Лина заговори за плановете си за бъдещето.

* * *

Откакто видя Пер и Хана на катера, Грета не можеше да си намери място. Макар да се познаваха отскоро, двамата, изглежда, доста се бяха сближили.

След като Улрика ѝ беше казала, че Пер я харесва, Грета беше в приповдигнато настроение. Откакто го беше видяла за първи път, тя се надяваше да се съберат, а Улрика упорито подхранваше надеждите ѝ. Нима всичко беше свършило, преди да започне?

Грета поклати леко глава, за да прогони картината на Пер и Хана заедно, която постоянно беше пред очите ѝ.

Тя се досещаше къде отиваха двамата. Знаеше за ресторанта на острова, който влюбените двойки толкова харесваха. Пер никога не беше водил Грета там.

Улрика беше намекнала, че е било грешка да се дава вилата под наем на Хана. Грета искаше да изгони съперницата си от Кунгсхолт колкото е възможно по-бързо.

Тя присви вежди и се замисли. Всъщност беше съвсем просто. Просто щеше да каже, че къщата е наета от следващата седмица и че никоя друга вила не е свободна.

Грета знаеше наизуст разписанието на катера, който ходеше не само до острова, но и на други места край езерото; знаеше и кога лодката ще се върне в Кунгсхолт. И макар да ѝ беше тежко, тя трябваше да изчака завръщането на Хана и Пер.

* * *

На Хана ѝ се искаше да спре времето и да остане завинаги тук, на този остров с Пер. Тук всичко ѝ се струваше толкова лесно и просто. А в действителност не беше така.

Докато пътуваха към селото, Хана стоеше притихнала. Този път обаче не цареше онова мълчание, което свързва и сближава хората. Тя се измъчваше от въпроса как щеше да продължи всичко това. Не искаше да се връща към предишния си живот, в който се беше държала така, както се очакваше от нея. Искаше да пие от извора на живота с пълни шепи. Мечтаеше да преоткрие любовта и страстта — всичко онова, което ѝ беше липсвало през изминалите години.

Катерът акостира край селото. Пер ѝ подаде ръка и двамата слязоха от лодката. Хана го погледна с благодарност.

— Беше прекрасна вечер.

Той се усмихна в знак на съгласие.

— Която непременно трябва да повторим, нали?

Хана не намери сили да се усмихне. Препятствията, които стояха пред нея, ѝ изглеждаха непреодолими.

— Първо трябва да изясня някои неща — каза тя сериозно.

— Със съпруга си?

— И с него — Хана кимна. — Но преди всичко със самата себе си. С мъжа ми се скарахме жестоко в Стокхолм. И друг път се е случвало, но сега не знам как да постъпя. Трудно ми е да взема окончателно решение.

— Боиш се да го напуснеш?

Може би през цялото време Пер си беше задавал този въпрос. Хана не спираше да се пита същото, откакто видя Стен с Брит.

Дали изпитваше страх? Първия път, когато хвана Стен с друга жена, тя му прости и се показа готова за ново начало. Сега беше различно. Хана чувстваше, че не може да живее със Стен, защото никога повече нямаше да му се довери. Защо тогава ѝ беше толкова трудно да сложи край?

— Досега винаги съм мислела, че трябва да спася брака си заради Лина — каза тя след дълго мълчание.

— Дъщеря ти е голяма.

Хана се разкъсваше вътрешно. Тя повдигна рамене.

— Просто се надявах, че със Стен ще имаме още един шанс. Толкова отдавна сме заедно. Не мога да си тръгна просто така.

Сега Пер изглеждаше толкова безпомощен, колкото се чувстваше и Хана.

— Мога ли да направя нещо за теб? Да ти помогна по някакъв начин?

Тя оцени високо факта, че Пер я остави да вземе сама това решение и не се опита да я убеждава да напусне Стен.

— Благодаря ти — каза тя сърдечно и го погали нежно по бузата. — Трябва сама да се справя с това.

Пер кимна разбиращо и ѝ предложи да я откара до къщи. Хана отклони поканата. Искаше да повърви пеша, да остане за малко сама с бурята от чувства и мисли, която бушуваше в нея, и да се опита да се овладее.

Вместо да мине през селото, пое покрай езерото. Вдишваше дълбоко чистия въздух и усещаше мекия полъх на вятъра в косите си и топлината на слънцето върху кожата си.

Гледаше езерото, чиято повърхност слънцето беше обсипало с безброй светли точки, и слушаше тихото шумолене на тръстиката покрай брега. Докато наблюдаваше околностите, у нея се надигна чувство, което не можеше да определи.

После изведнъж разбра какво изпитва в този момент. Чувстваше се у дома си. При това в много по-голяма степен, отколкото когато и да било в Стокхолм.

В един миг всичко ѝ се стори просто и ясно. Като че ли вече знаеше какво трябва да направи, за да се почувства отново човек. „И отново жена“ — помисли си веднага.

Хана се забави доста по пътя към къщи. В мислите си тя подреждаше онова, което щеше да каже на Стен. Искаше да му се обади още днес.

Лина също трябваше най-сетне да узнае истината. Не цялата. Хана не искаше да споменава случката между Стен и Брит дори това да означаваше, че тя самата ще трябва да поеме вината за разтрогването на брака.

Когато се приближи до вилата откъм езерото, Хана замръзна на мястото си. Стен седеше край градинската маса, а Лина стоеше зад

него и го прегръщаше.

— Може би ще отида да следвам в Гьотеборг — чу Хана гласа на дъщеря си. — Но първо ми се ще да отида за една година в чужбина.

— И къде по-точно? — попита Стен. — Всъщност и Гьотеборг не е никак близо.

— Глупости, татко, Гьотеборг е само... — Лина леко извърна глава встрани и видя майка си. Момичето се отдели от баща си и забърза към нея, за да я прегърне.

— Идваш си точно навреме, мамо. Видя ли, татко е тук! Тъкмо мислехме да вечеряме.

Хана се усмихна насила и едва отговори на поздрава на Стен.

— Успях да се сменя с един колега — обясни Стен — и реших, че е добра идея да ви посетя.

Хана кимна мълчаливо. Стен знаеше много добре какво е мнението ѝ за идеята му.

Лина гледаше несигурно ту баща си, ту майка си, после изтича в къщата и се върна с голяма чиния, пълна със спагети и доматиен сос.

— Да започваме, че яденето ще изстине. — Тя сложи чинията на масата.

Стен отговори, като не сваляше поглед от Хана:

— Да, да започваме — думите му прозвучаха като молба. — Да започнем всичко отначало.

Атмосферата по време на вечерята беше напрегната. Отначало Лина се опита да завърже разговор, но каменното лице и едносричните отговори на Хана я обезсърчиха.

Хана виждаше, че дъщеря ѝ е ядосана, но просто не можеше да постъпи по друг начин. Беше бясна на Стен, задето за пореден път беше действал на своя глава въпреки изричната ѝ молба. Типично за него. Важно беше само онова, което той искаше.

Най-накрая привършиха с яденето.

Обзета като че ли от горещото желание да избяга от напрегнатата обстановка, Лина се зае с разчистването на масата. Хана изчака, докато дъщеря ѝ се отдалечи достатъчно, за да не може да чува разговора им.

— Мислех, че сме се разбрали — сопна му се тя. Седеше начело на масата, а Стен беше от дясната ѝ страна.

— Не издържах — отвърна той с нещастна физиономия. — Просто не можех да седя в Стокхолм и да чакам евентуално да ми

кажеш, че всичко между нас е приключило. И когато Лина ми се обади, реших веднага да дойда. Хана, знам, че направих грешка. Разкайвам се дълбоко.

— Сега не искам да говоря за това — отвърна Хана.

— Но ние трябва да говорим — гласът на Стен звучеше умолително. Той искаше да каже и още нещо, но в този момент Лина се върна. До нея вървеше Грета.

— Ах, не исках да преча — Грета гледаше ту Стен, ту Хана.

— Изобщо не ни пречите — Хана махна с ръка. Грета се беше появила в най-подходящия момент. Хана не искаше да говори със Стен. Не му беше нито времето, нито мястото.

Тя запозна Грета с мъжа си и я покани да седне.

— Хубаво е, че сте успели да дойдете — обърна се Грета към Стен. Погледът ѝ продължаваше да блуждае между двамата съпрузи. На лицето ѝ се разля широка усмивка, сякаш много се радваше на нещо.

— Да, успех — кимна учтиво Стен.

— Какво ще правите през следващите дни? — попита Грета и веднага предложи: — Какво ще кажете за една разходка с лодка? Имам няколко лодки, които давам под наем — тя погледна Лина. — В момента обаче разполагам само с двуместни.

— Жалко — отбеляза Хана.

Само това липсваше — да остане насаме със Стен в лодка на сред езерото. При самата мисъл я обземаше чувство за безпомощност.

Стен явно също схвана, че във водата Хана не може да му избяга. Той показа колко очарован е от предложението на Грета. Лина пък беше направо във възторг.

— Чудесно. Тогавя вие двамата ще прекарате един романтичен ден заедно — предложи тя. Опитите ѝ да помири родителите си бяха толкова трогателни, че на Хана сърце не ѝ даде да откаже направо.

— Но на теб ще ти е скучно сама — каза Хана и забеляза, че доводът ѝ звучи глупаво. Вероятно за всички присъстващи беше ясно, че не изпитва и най-малко желание да се разхожда с лодка.

В своята младежка наивност Лина явно наистина беше убедена, че малко романтично настроение е достатъчно, за да се сдобрят родителите ѝ.

— Един ден мога да се забавлявам и без вас — каза тя.

„Не!“ — извика нещо в Хана. Сякаш една разходка с лодка беше достатъчна, за да забрави всичко, което се беше случило в последните дни. При това не ставаше дума само за изневярата на Стен, но и за нейните собствени, доста объркани чувства. Откакто Хана срещна Пер, всичко се промени. Вече нямаше връщане назад. Но както вече беше установила, не му беше нито времето, нито мястото да говори за това със Стен. Още повече в присъствието на Лина и Грета.

За Грета всичко беше решено.

— Добре — каза тя и се надигна. — Тогава просто елате утре сутрин в девет при езерото. Сигурна съм, че разходката ще ви хареса.

Изведнъж Грета се разбърза, сбогува се и си тръгна. Хана се запита защо въобще беше дошла.

Остави Стен и Лина да разчистят масата и влезе в къщата, за да се преоблече. Когато видя куфара на Стен в стаята си, усети как в нея се надига гняв. Ако той си въобразяваше, че ще прекарат нощта заедно, жестоко се лъжеше. Хана завлече куфара в най-близката свободна спалня — малка стая в края на коридора, в която имаше само една тясна кушетка. Стен трябваше да се задоволи с толкова.

Щом се върна в стаята си, не се чувстваше ни най-малко разведрена. Струваше й се, че се задушаваше. Трябваше да излезе навън.

Преоблече се бързо, обу чифт удобни дънки и се върна долу. Чу как Лина и Стен говорят и се смеят в кухнята. Мъжът ѝ, изглежда, беше съвсем сигурен, че положението е под контрол и че всичко отново ще стане както той иска.

Хана съжаляваше, че няма смелост да се втурне в кухнята, да каже в прав текст на мъжа си, че всичко е приключило завинаги, и да го прикани веднага да напусне къщата.

Тя познаваше Стен. Той нямаше да си тръгне, щеше упорито да я увещава. Това го умееше. Работата му беше да продава стоки и да разсейва съмнения и когато се наложеше, вероятно възприемаше сам себе си като стока, която трябва да продаде на жена си.

Хана вече се виждаше да спори със Стен. Виждаше как Лина стои объркана отстрани и гледа обвинително майка си, неразбираща защо Хана е толкова непримирима.

Не, това щеше да ѝ дойде в повече. Нямаше да може да го понесе.

Не беше в състояние обаче да отиде при мъжа си и дъщеря си и да се държи така, сякаш нищо не се е случило.

Трябваше да се махне оттук.

Имаше нужда от чист въздух, искаше да се върне при езерото, където всичко изглеждаше толкова просто. Там знаеше какво да прави, беше подбрала внимателно всяка дума. Думи за Стен, обяснения за Лина. А сега в главата ѝ имаше само гъста мъгла.

Вече беше късно, но Хана се измъкна от вилата. Мина приведена покрай кухненския прозорец и се метна на велосипеда, който стоеше край входа. Когато сви по пътя към фермата за лосове, тя си пое дъх с облекчение. Чувстваше се малко по-добре.

Та това беше още по-хубаво от собствения ѝ план!

Грета стисна тържествуващо ръка в юмрук, седна в колата и подкара към селото.

— Да — изсъска тихо.

Искаше да каже на Хана, че трябва да се изнесе от вилата най-късно до края на седмицата. Това обаче нямаше да попречи на столичанката да се вижда с Пер.

Разбира се, посещението на съпруга променяше всичко. Друго беше всички да видят, че Хана е омъжена. Нещата щяха да се преобърнат в мига, в който Пер я видеше с мъжа ѝ. Когато проумееше, че Хана е обвързана с друг, щеше да му дойде умът в главата.

Може би не беше редно да отива при Пер точно сега. Хана не беше сигурна дали това ще ѝ възвърне емоционалното равновесие, или ще я тласне окончателно в хаоса на чувствата, но така копнееше за него! Да го види, макар и за кратко, да чуе гласа му...

Когато стигна до лосовото пасище, копнежът ѝ премина в ужас. Портата беше широко отворена, а край ливадата беше спряна полицейска кола. Двама мъже тъкмо се качваха в колата. Пер стоеше до оградата. Изглеждаше доста разстроен. Хана пусна колелото на земята и изтича към него.

— Трябва да говоря с теб. Но какво се е случило?

— Лосовете са избягали — каза Пер унило. — Някой е отворил портата.

— Как е могло да стане? — попита Хана уплашено.

Пер сви рамене.

— Нямам представа. Знам само, че това е цяла катастрофа.

Тя го погледна угрижено.

— Мога ли да направя нещо за теб?

— Не. Много си мила.

Погледът му се изпълни с нежност. Той я погали по ръката.

— Искаше да говорим?

— Мъжът ми дойде — съобщи Хана. Всъщност не искаше да му го поднесе така.

— О!

Това беше всичко, което излезе от устата на Пер. Не личеше какво мисли или чувства.

— В момента сигурно си имаш съвсем други грижи — каза Хана потиснато. — Утре ще си направя разходка с лодка със Стен, за да обсъдим всичко. Всъщност исках да проведем този разговор в Стокхолм, но Стен настоява, че имал право да говори с мен.

— Да, на негово място сигурно и аз щях да кажа същото.

Хана кимна леко. Така си беше. Тя не дължеше на Стен нищо, освен един-единствен разговор, и ясен отговор на въпроса дали въобще иска да остане с него.

В този миг Пер сякаш мислеше същото. Той попита несигурно:

— Знаеш ли какво исках?

Хана го погледна. Усмивката бавно се разля по лицето ѝ. Нямаше нужда да казва каквото и да било — Пер прочете отговора в очите ѝ, пое си дъх и я прегърна. Хана се притисна силно до него. Вътрешното безпокойство и напрежението, на което беше подложена, се стопиха.

— Имам чувството, че през последните години съм чакала само едно — да срещна най-сетне жена като теб — прошепна Пер.

Хана пропъди всички мисли за утрешния ден. Сега беше тук, с Пер. В този миг нищо друго нямаше значение.

Върна се много късно във вилата. По всичко личеше, че Лина и Стен вече си бяха легнали. Хана влезе в спалнята си със затаен дъх, после въздъхна облекчено. Стен явно беше проумял, че жена му не иска да прекара нощта с него. Стаята беше празна.

Бавно отиде в банята и се изми набързо, за да не събуди Стен и Лина. Не искаше да говори, а още по-малко имаше намерение да дава обяснения къде е прекарала последните няколко часа.

* * *

Когато на следващата сутрин отидоха при езерото, Грета вече ги чакаше. По време на закуската Хана се беше опитала да разубеди Стен за разходката, но той бе непреклонен. Лина, разбира се, го подкрепи.

И ето, Хана седеше в лодката, а Стен стоеше зад нея. Лина се наведе към майка си и я целуна, а после ѝ подаде кошница и одеяло. За да спрат на някое романтично място и да си устроят пикник — това

също беше идея на Лина. Хана не предполагаше, че Лина е толкова романтична.

— Желая ви приятно изкарване — гласът на Лина звучеше обнадеждено. — И да не се загубите. Може някъде да срещнете лосовете на Пер.

Сутринта, докато Стен беше още в банята, Хана беше разказала на дъщеря си за изчезналите лосове.

— Лосовете на Пер? — любопитства Стен.

— Това е един селянин, с когото се запознахме — побърза да отговори Хана. — Искане да ми продава сирене от лосово мляко. Животните му май са избягали.

— Приятно прекарване — обади се Грета. — Ако се объркате, просто се обадете. Полицията ще ви намери, където и да сте.

Грета се усмихна, сякаш беше казала нещо много духовито.

„Страхотно — помисли си Хана с насмешка. — Само това ми оставаше — да се загубя точно със Стен.“

— Доскоро тогава! — Стен оттласна лодката от кея с греблото. — Поемаме. — За разлика от Хана той видимо се радваше на излета.

* * *

Грета изпроводи лодката с доволен поглед. Ясно беше, че съпрузите имат някакъв проблем, но тя силно се надяваше, че ще се сдобрят. Може би тази вечер щяха да се върнат щастливи и помирени и тази жена най-сетне щеше да се откаже от Пер.

Лина стоеше до Грета и също гледаше лодката.

— Двамата сигурно много ще се забавляват — предположи Грета.

— Да се надяваме — гласът на Лина беше изпълнен със съмнение. Тя, разбира се, също беше забелязала, че майка ѝ няма никакво желание за разходка.

Грета се усмихна.

— Когато хората имат проблеми, едно такова пътуване сред тихата природа може да направи чудеса.

Грета беше наясно, че думите ѝ са плод по-скоро на собствените ѝ желаниа, отколкото на житейски опит.

Изведнъж по лицето на Лина се разля широка усмивка. Тя извади телефоните на родителите си от чантата си.

— Че природата ще бъде тиха, е сигурно. Погрижила съм се за това.

Грета изпита желание да прегърне момичето. Без да го съзнава, Лина се беше превърнала в нейна съюзница.

* * *

Момичето се върна веднага във вилата и от скука изми съдовете от закуската. Хана се оказа права, страшно ѝ беше скучно.

По-късно се обади на своята най-добра приятелка Виктория в Стокхолм. За съжаление Вики имаше среща и след няколкоминутен разговор трябваше да затвори.

Лина погледна замислено през прозореца. Навън грееше слънце, езерото я примамваше. Тя си сложи банския, взе списанието, което баща ѝ беше донесъл предния ден, и се настани удобно на кея — под навеса за лодки, където нямаше лодки, а само един удобен шезлонг.

През следващите часове тя се информира за светските клюки по света. Остави списанието чак когато чу бръмченето на бързо приближаваща се моторница.

Мъжът, който я беше спасил, стигна до кея и изключи двигателя. Пеле поздрави Лина с помахване на опашката, но не слезе от лодката.

— Здравсти, Лина — поздрави Карл. — Майка ти вкъщи ли е?

Лина поклати глава.

— Отиде на разходка с баща ми.

Карл извади светлосинята жилетка на Хана от лодката.

— Ще ѝ предадеш ли тази жилетка и много поздрави?

— Разбира се — Лина беше изненадана. — Това е любимата жилетка на мама. Как е попаднала у вас?

— Майка ти я забрави при мен.

Лина изглежда Карл втренчено. Тя не знаеше, че майка ѝ се е виждала с нейния спасител.

— Срецнах майка ти случайно по време на бурята и ѝ предложих подслон, докато се оправи времето — обясни мъжът.

Лина се успокои.

— Не искате ли да изпием по кафе? — попита тя въодушевено.
— Бих се радвала да ми разкажете повече за себе си.

Мъжът поклати глава.

— Много мило, Лина, но нямам много за разказване. Животът ми никога не е бил особено вълнуващ. Освен това нямам време. Трябва да тръгвам, за да свърша някои неща. Да разтребя, да си събера багажа и такива работи.

— Жалко, че нямате време.

Лина нацупи устни. С тази гримаса тя получаваше от баща си всичко, което пожелаеше. При този мъж обаче номерът не мина. Той се усмихна все така дружелюбно.

— Всичко хубаво, Лина — каза ѝ, — и много поздрави на майка ти.

— И на вас всичко добро — кимна Лина. — А, да, и ако видите някъде лосовете на Пер, може да се обадите.

Беше само една забележка, колкото да удължи разговора още малко, преди да остане отново сама. Ефектът на думите ѝ изненада самата Лина.

— Лосовете на Пер? — Карл изглеждаше уплашен.

— Да, лосовете на Пер Норденфелт. Някой оставил портата отворена и те изчезнали.

Карл стоеше като гръмнат в лодката си, впил очи в Лина.

— Може би, като се върнете в гората, ще видите някъде лосовете — предположи Лина безпомощно. Втренченият поглед на този мъж започваше да я плаши.

— Благодаря — отвърна Карл глухо.

Макар преди малко да го беше поканила да остане, сега Лина се зарадва, щом видя лодката да прави обратен завой и да се отдалечава. Тя щеше да е вечно благодарна на този човек, но той наистина бе много странен.

* * *

Стен намери място на брега, което му се стори подходящо за пикник. Хана го остави да постеле одеялото и да разопакова кошницата.

Пред погледа ѝ се откриваше гледката, която тя толкова обичаше. Езерото блещукаше на слънцето, въздухът беше мек и топъл, птичките чуруликаха. И все пак беше различно. Просто нещо не беше както трябва.

— Да се връщаме — Хана даде спонтанен израз на чувствата си.
Стен вдигна глава.

— Какво? Няма ли да хапнем?

Загледана към езерото, Хана не отговори. Продума едва когато Стен се приближи, усетил, че жена му говори сериозно.

— Знаеш ли всъщност, че забравих всичките си мечти? И сама не го бях забелязала, толкова бях заета да осигурявам безоблачно всекидневие на семейството ни. Но сега, когато Лина поема по своя път...

Тя замълча.

— Това е естественият ход на нещата — каза Стен безгрижно. — Хайде, нека опитаме още веднъж.

Той я погали нежно по ръката.

Хана не помръдна и не отблъсна ласката му, макар да ѝ беше неприятно. Сега знаеше със сигурност, че времето ѝ заедно със Стен е изтекло. Вече не можеше да живее с него и да се преструва, че всичко е наред, когато бракът им отдавна беше рухнал, беше се разбил на безброй късчета, които никога повече нямаше да се съберат.

— Бих останала с теб само от страх пред самотата — призна Хана. — Сега осъзнавам, че през последните години съм била с теб само заради сигурността, която бракът ни ми даваше.

— Това е смисълът на брака — отбеляза Стен.

Хана поклати глава.

— Смисълът на брака не може да е в това един човек да се чувства нещастен, докато друг върви по своя път. Всичко свърши, Стен.

Най-после го каза. Мъжът ѝ беше видимо разстроен, но самата Хана изведнъж се почувства напълно спокойна. Не само беше взела решение, но го беше оповестила. Някакво раздвижване на отсрещния бряг я разсея. Като не виждаше какво става, присви очи.

— Но това е лос — каза тя.

— Е, и? — по гласа на Стен си личеше колко малко го занимава този факт. — В Швеция има много лосове.

— Може би е от лосовете на Пер — предположи Хана.

— Глупости — възрази грубо Стен.

Ако жена му чувстваше облекчение, то на него не му беше лесно да преглътне думите ѝ. Очевидно бе, че в този момент приказките за лосове страшно го дразнеха.

— Защо пък да е от лосовете на Пер?

Изведнъж погледът му се промени. Той се съсредоточи, очите му я дебнеха. Обикновено не обръщаше внимание на потребностите на Хана, но сега интуицията му беше изострена.

— Имаш ли чувства към този Пер? — опита се да отгатне.

Да, Хана имаше чувства към Пер, но не това беше причината за проваления ѝ брак. Нещата бяха тръгнали зле още преди да се запознае с Пер.

Тя неохотно поклати глава, без да коментира забележката на Стен.

— Животните му са избягали. Трябва да му се обадя — каза тя решително.

Стен присви очи.

— Значи този лосовъд е причината.

Ама той наистина ли ѝ отправяше упреци?

Да, беше се влюбила в Пер, в това нямаше никакво съмнение, но не беше спала с него, не беше изневерила като Стен. Хана отвори уста, за да му каже какво мисли, но после я затвори.

Какъв беше смисълът? Нямаше нужда да се оправдава за нещо, което не беше направила. Нямаше нужда и да се извинява, че след всички разочарования от последните години се беше влюбила в друг. Да обясни това на Стен, означаваше да пилее силите си напразно. Той щеше да извърти нещата както му беше угодно.

Хана отиде да вземе чантата си, която беше оставила до кошницата за пикник. Искаше да се обади на Пер и да му каже за лоса, но не можа да намери телефона си.

* * *

— Не съм затворил добре портата — каза Карл на кучето. — Лосовете са избягали по моя вина.

Не знаеше какво да прави. Можеше да се предаде на полицията, но това нямаше да върне животните. Дори не можеше да заплати обезщетение — не и със скромните си спестявания, голяма част от които вече беше похарчил за наема на хижата и за закупуването на моторницата.

Беше грешка да идва тук. Грешка, която трябваше да поправи. Първо обаче искаше да се пробва да намери лосовете. Замисли се в коя посока биха избягали. Бавно пое с лодката покрай брега, като пресмяташе наум колко бързо се движат животните.

След известно време спря лодката и реши да продължи търсенето по суша.

Интуицията не му изневери. Не след дълго се натъкна на съвсем пресни следи. Следи от лос!

Разбира се, още не знаеше дали това са лосовете на Пер, но въпреки това извади телефона си и се обади в полицията в Кунгсхолт, за да съобщи за откритието си.

* * *

Хана не се впусна в спор. Стен се държа сухо и прехвърли вината за разтрогването на брака им изцяло върху нея.

Тя го остави и изтича към лодката. През рамо му извика, че скоро ще се върне да го вземе.

Стен сякаш се беше превърнал в стълб. Когато най-сетне се затича към брега, Хана вече беше навлязла навътре в езерото.

Стен започна да сипе ругатни, но Хана дори не извърна глава. Погледът ѝ не се откъсваше от мястото, където беше видяла лоса.

Когато стигна до брега, тя издърпа лодката на сушата и се впусна в издирване. Едва беше изминала няколко метра, и срещна Пеле и неговия стопанин. Карл беше коленичил и оглеждаше земята.

— Отново вие — усмихна се Хана. — Нима вие, морякът, разпознавате следите?

Карл се надигна.

— Искан само да проверя нещо. Това със следите го знам от дете — обясни той.

Хана го изгледа изпитателно.

— Какво става? — попита го. — Винаги се появявате внезапно, но никой не ви познава. Това е...

— Не, грешите — прекъсна я той нервно. — Всичко е такава, каквото изглежда.

Внезапно мъжът вдигна глава и се заслуша, после сложи пръст върху устните си и направи знак на Хана да го последва тихо.

Отначало тя помисли, че Карл просто иска да избегне въпросите ѝ, но щом той разтвори клоните на един голям храст, Хана видя зад него един мъжки лос. Малко по-нататък стоеше женска с малкото си.

Макар да не беше съвсем сигурна, на Хана ѝ се щеше да вярва, че тези животни са на Пер.

— Познавам собственика — каза тя тихо. — Трябва да му кажем. Защо телефонът ѝ не беше у нея!

— Вече се обадох — усмихна се широко Карл.

В следващия миг надигна глава и се послуша.

Откъм езерото се чуваше тътен от моторница, която се приближаваше бързо. Хана също чу шума.

— Чувате ли? Може би това е собственикът.

Изведнъж Карл се разбърза.

— Хана, направете ми една услуга. Не съм бил тук, разбирате ли? — извика той, преди да се скрие в гъсталака.

Малко след това Хана дочу гласовете на двама мъже. Единият беше Пер. В следващия момент двамата се показаха измежду дърветата. Пер погледна Хана изненадан.

— Хана? Какво правиш тук?

Тя му разказа, че е видяла лос от отсрещния бряг. Пер пък ѝ съобщи, че в полицията е бил подаден анонимен сигнал и те веднага са тръгнали по вода — за по-бързо.

Тогава Хана му показа лосовете на поляната. Лицето му грейна.

— Не е за вярване, това наистина са моите лосове.

Въпреки че си имаше свои грижи, той се тревожеше и за Хана.

— Как са нещата с мъжа ти? — попита я.

Хана изпита угризения към Стен, задето го беше оставила наред пустошта. Тя сви рамене, погали Пер по ръката и каза мило:

— Първо се погрижи за животните. Сега това е по-важно.

Когато се върна да вземе Стен, той кипеше от гняв.

— Можеш ли да ми обясниш какво значи всичко това?

Хана дълго го гледа със замислен поглед, на който той не издържа и затова впери очи в земята.

— Хайде да бъдем честни един с друг, Стен — каза тя тихо. — Ти искаш да имаш всичко — хубаво семейство, успешен брак и пламенна любовница. Какво каза на Брит? Че всичко между вас е свършило или че ти трябва време да осмислиш чувствата си?

— Не е така — заяви Стен, но Хана разбра, че е познала.

— Хана, та ние се обичаме — Стен направи последен нещастен опит да спаси онова, което вече не можеше да бъде спасено.

Жена му обаче поклати глава.

— Вече няма смисъл, Стен.

Той разбираше. Най-сетне бе проумял, че всичко е свършило. В този миг Стен изглеждаше толкова безпомощен, че Хана го съжали. Не можа да се сдържа и го прегърна. С тази последна прегръдка сложиха край на брака си. Може би след време двамата щяха отново да бъдат приятели.

* * *

Когато забеляза двойката на отсрещния бряг, Пер свъси вежди. В мига, в който видя Хана в обятията на съпруга ѝ, го прониза режеща болка. Боеше се да не загуби жената, която обичаше. „Не бих могъл да понеса това — мина му през ум. — Не бих издържал това още веднъж.“

* * *

Хана се върна заедно със Стен във вилата. Разбраха се да отпътуват още същия ден и да говорят с Лина в Стокхолм.

Хана помоли дъщеря си да опакова багажа. Тя самата имаше да свърши още нещо. Трябваше да говори с Пер и да му каже, че ще се върне. Освен това искаше още веднъж да посети Карл.

Сама не знаеше защо. Просто у нея се надигаше някакво чувство.

Да го види още веднъж? Да се сбогува с него?

Не беше само това.

Хана реши да не мисли повече за онова, което я тласкаше към този мъж, а просто да отиде при него.

Явно беше уцелила подходящия момент. Карл тъкмо събираше нещата си в стара раница. На масата имаше някаква снимка.

Щом Хана пристъпи към нея, Карл поиска да я вземе, но жената беше по-бърза. Не се изненада особено, когато видя Карл и Пер заедно на снимката. Вероятно нещо в нея ѝ беше подсказало връзката между тях. Може би несъзнателно беше открила приликата между двамата мъже. Тук не ставаше дума за външна прилика, а по-скоро за близост в жестовете и за начина, по който двамата говореха.

— Пер е синът, който сте изгубили — промълви Хана.

Карл смръщи вежди.

— Не виждам защо това ви засяга.

Хана се усмихна.

— Аз обичам сина ви.

Карл продължи да слага вещи в раницата.

— Радвам се за вас. Радвам се и за Пер.

— Не искате ли да му го кажете лично? — попита Хана тихо.

Карл поклати глава.

— Той надали ще се зарадва.

— От колко време не сте се виждали?

Мъжът отговори като автомат:

— Единадесет години, четири месеца, две седмици и един ден.

— Толкова отдавна сте се изгубили един друг — Хана беше потресена. Беше ужасно да живееш с болката толкова дълго време.

— Не сме се изгубили — поправи я Карл. — Аз провалих всичко.

Той спря да пълни раницата с вещи и се загледа в езерото.

— Тогава живеехме тримата тук, в стопанството — заразказва той. — Пер, жена му Мария и аз. По онова време Пер пътуваше много и обикновено се прибираще само за почивните дни. С Мария прекарвахме много време насаме и ето че се случи. Влюбихме се. Не знаехме какво да правим, но нямахме сили да се противопоставим на чувствата си. Естествено, в един момент всичко се разбра. Скарахме се

ужасно. Ние с Мария си тръгнахме. Да — завърши той унило, — аз съсипах живота на сина си.

Разказът му потресе Хана. Тя изпита дълбоко съчувствие към Пер. Да те измами човекът, когото обичаш, беше само по себе си нещо ужасно. Тя го знаеше от опит. Но колко ли зле се е почувствал Пер, когато е разбрал, че жена му го мами не с друг, а със собствения му баща.

Хана обаче съчувстваше не само на Пер. Нещастieto на Карл също я разтърси. Той искрено се разкайваше за онова, което беше причинил на сина си.

— Какво стана с Мария? — попита тя.

— Не можахме да заживеем заедно — призна Карл. — Може би и двамата изпитвахме твърде големи угризения. Един ден тя си тръгна и повече не я видях.

— И сега сте дошли да се сдобрите със сина си?

— Дойдох да видя как е. И ето че отново му донесох нещастие; защото именно аз не затворих добре портата на пасището.

Хана се засмя тихо.

— Напротив, благодарение на вашата помощ лосовете се намериха.

На лицето на Карл се изписа такова облекчение, че на Хана ѝ се прииска да го прегърне. Трябваше да има път напред — за Карл и за Пер.

— Говорете с него — предложи тя. — Моля ви, обещавайте ми, че ще ме чакате тук.

В очите на Карл се четеше страх, но все пак кимна. Хана се качи на велосипеда си, за да отиде до стопанството. На двора срещна Улрика, която тъкмо простираше.

— Здравейте, Улрика, трябва спешно да говоря с Пер.

Жената се наведе над сушилника и прониза Хана с поглед.

— Оставете Пер на мира най-сетне. Той преживя достатъчно и има нужда от жена, която да не му създава главоболия. Не разбирате ли? Грета не остана в Кунгсхолт само заради ресторанта.

— Какво искате да кажете? — попита Хана.

Тя самата беше разбрала, че Грета има чувства към Пер. Досега обаче беше живяла с убеждението, че любовта на Грета е несподелена.

— Грета и Пер са заедно — каза Улрика направо, без заобикалки.
— Искаха да се оженят. И тогава се появихте вие.

Хана се почувства така, сякаш я бяха ударили с юмрук в лицето. Сякаш някакъв филм премина за миг пред очите ѝ. Тя отново видя Стен, който слизаше от влака с Брит, после видя себе си с Пер. Сега тя беше за Грета това, което беше Брит за нея.

На Хана ѝ беше трудно да възприеме тази мисъл.

— Не знаех, че двамата са заедно — прошепна тя.

— Двамата се чувстват прекрасно — Улрика я гледаше с омраза.
— С Грета Пер може най-сетне отново да бъде щастлив.

В този момент като по поръчка се появи и Грета.

— Улрика, да знаеш случайно къде Пер е сложил шала ми?

Забележката беше направена между другото, но за Хана тя прозвуча като нещо изключително интимно.

Една жена търси шала си, който мъжът ѝ бе прибрал.

Хана трябваше да сложи край на всичко още сега, за да запази поне частица от себеуважението си.

— Кажете на Пер да отиде в хижата на отсрещния бряг на езерото — помоли тя Улрика. — Много е важно за него и няма нищо общо с мен. Моля ви, предайте му.

Грета я погледна изумено.

— Какво смятате да правите?

— Ще се върна в Стокхолм — отвърна Хана горчиво. — Надявам се това да ви радва.

* * *

Грета гледаше замислено след Хана. Колко мъка имаше в очите на тази жена. В гласа ѝ се усещаше разочарование. Грета се запита какво се е случило. Жена, която се е сдобрила с мъжа си, не изглежда така. Тя погледна въпросително Улрика, но жената избягна погледа ѝ.

В този момент Пер паркира колата си. Той спря и слезе.

— Добри новини — извика въодушевено. — Намерихме лосовете.

После се приближи.

— Хана да е идвала?

— Не — отвърна веднага Улрика.

Пер кимна и тръгна към къщата с потиснато изражение.

— Излъга ли я за мен? — обърна се Грета към Улрика.

Улрика не отговори, но погледът ѝ я издаде.

Не, Грета не искаше това. Беше ѝ трудно да си представи живота си без Пер, но от една връзка, основана на лъжи, просто нямаше да излезе нищо.

Тя изтича след Пер и го настигна при обора.

— Хана каза да отидеш до малката хижа на отсрещния бряг на езерото.

Пер изгледа Улрика гневно и тръгна, без да каже дума.

* * *

Хана се върна при Карл. Все още беше зашеметена, не можеше дори да плаче.

— Не беше у дома, но казах да му предадат. Със сигурност ще дойде — увери тя Карл. После извърна поглед. — Между нас с Пер всичко свърши.

— Но, Хана, не можете да си тръгнете просто така.

— Вече няма смисъл — започна да заеква тя, тъй като не можеше повече да сдържа сълзите си. Карл я прегърна. Известно време останаха така.

— Колко интересно. Баща ми отново е в обятията на жената, която обичам.

Карл и Хана се отдръпнаха един от друг, щом чуха подигравателния глас на Пер.

— Пер, баща ти...

— Баща ми да върви по дяволите! — изкрещя мъжът.

Той изчезна толкова бързо, колкото беше дошъл.

Карл въздъхна дълбоко и понечи да занесе раницата си в лодката. Хана го спря.

— Какво правите? Трябва веднага да говорите с Пер, иначе той никога повече няма да се довери на когото и да било.

— Той ме мрази — промълви Карл.

— Не, не мисля така. Той е дълбоко наранен. От вас зависи да се сблизите.

Карл мисли дълго и накрая кимна, макар изражението му да си остана унило.

— А вие? — попита я.

— Обичам Пер — прошепна Хана, — но той е направил своя избор. Аз ще се върна в Стокхолм и ще се опитам да намеря своя път.

— Желая ви всичко добро — отвърна тихо Карл.

На Карл му беше нужно още малко време, за да събере смелост. Най-накрая той се отпрати към стопанството. Пер тъкмо стоеше при портата и проверяваше оградата. Изглеждаше уморен, в очите му се четеше дълбока болка. Когато забеляза баща си, лицето му помръкна.

— Какво искаш? — Пер му обърна гръб.

— Не се бой, веднага си тръгвам. Искях обаче да поговоря с теб, преди да си отида.

— Е, и? — попита Пер злъчно. — Имаш ли да ми казваш нещо ново?

— Нещо ново... Не... Искам да ти се извиня, макар да знам, че никога няма да можеш да ми простиш. Нямах право да ти съсипвам живота, но чувствата ми към Мария... — той замълча. — Бяха толкова силни, че... Просто не можех да се боря. Сега знам, че трябваше да си тръгна, а не да преобръщам живота на сина си.

Карл беше казал на сина си онова, което искаше да му каже от години. После се обърна и понечи да си тръгне, но чу Пер да казва:

— Разбрах, че и теб те е напуснала.

— Да — отвърна кратко Карл.

— Може би... — Пер замълча за няколко секунди и Карл помисли, че синът му няма да каже нищо повече. Той обаче отново заговори. При това вече не стоеше с гръб към баща си.

— Може би тя щеше да ми изневери, дори ако ти не беше тук.

— Кой знае — каза Карл мрачно. — Отнех ви възможността да разберете сами. Желая ти всичко хубаво, Пер, момчето ми. Безкрайно съжалявам за всичко.

Карл се обърна. Тъкмо щеше да тръгне към лодката, която беше закотвил при кея на стопанството, когато се сети още нещо.

— А, да. Тази жена, Хана, каза, че те обича. Ако и ти я обичаш, не я оставяй да си тръгне.

* * *

Думите на баща му трогнаха Пер повече, отколкото той беше склонен да си признае. През последните години беше изпитвал преди всичко омраза към баща си. Сега омразата се беше стопила, както и болката от раздялата с Мария.

Имаше още нещо, което Пер никога не призна пред себе си. До този момент той винаги беше обвинявал баща си за съсипания си брак.

Мария обаче също имаше вина. Тя се беше впуснала в авантюра с баща му. Всъщност това сега нямаше значение. Всичко беше минало и дори вече не му причиняваше болка. Пер бавно тръгна след баща си. При розовата арка спря и се загледа след мъжа, който вървеше към лодката.

Изведнъж отнякъде се появи Улрика.

— Но това е баща ти — възкликна тя изненадано. — Къде отива?

— Не знам — отвърна Пер. Макар да му се щеше да догони стареца, той стоеше като закован. Не искаше да го оставя да си тръгне, но просто не можеше да произнесе думите.

— Карл! Карл, чакай! — викна Улрика и се затича след него. — Боже, какви мъже — измърмори, като гледаше ту бащата, ту сина.

— Тъкмо дойде и вече искаш да си ходиш. Помниш ли ме въобще?

Карл се разсмя.

— Как бих могъл да те забравя, Улрика. Никой не прави мармалад като твоя.

— Вече правя и някои съвсем нови видове. Трябва непременно да ги опиташ.

Тя хвана Карл под ръка, но той не помръдна, само тъжно поклати глава.

— Може би някой друг път. Сега трябва да вървя.

Карл се обърна и понечи да се качи в лодката. Пер разбра, че ако сега позволеше на баща си да си отиде, щеше да го изгуби завинаги.

— Чакай — извика той.

Карл се обърна.

— Мисля да разширя стопанството. Ще имам нужда от помощ.

В продължение на няколко секунда Карл сякаш не можеше да повярва на ушите си. После по лицето му се разля сияйна усмивка. Пер пристъпи към баща си, протегна ръце и го прегърна.

* * *

Улрика знаеше, че трябва да оправи нещата. Грета здраво ѝ се беше накарала и ѝ беше казала, че и през ум не ѝ минава да се омъжи за човек, който не я обича.

Самата Улрика вече не можеше да се самозалъгва. Пер не обичаше Грета и братовчедка му много добре знаеше за кого мисли той в моментите, когато гледа тъжно към езерото.

„Направих грешка — каза на себе си Улрика. — Трябваше да ѝ дам поне един шанс. Или, още по-добре, трябваше да стоя настрана.“

Някои грешки могат да се поправят. Карл и Пер бяха най-добрият пример за това.

Улрика поиска от Грета телефонния номер на Хана. За съжаление вдигна Лина, но сега и това нямаше значение. Без да спести нищо, Улрика разказа какво беше сторила и накрая помоли Лина:

— Кажете на майка си, че трябва да се върне в Кунгсхолт.

* * *

Хана напазарува набързо и сега отново стоеше сред безпорядъка от кашони, някои от които бяха пълни догоре, а други — наполовина. До стената пък бяха наредени кашони, които още не бяха влезли в употреба.

Хана и Стен се разбраха да продадат апартамента. Стен се беше изнесъл при Брит, а за Хана това жилище беше прекалено голямо. Освен това тя не възнамеряваше да живее тук със спомените си, а искаше да се съсредоточи изцяло върху новия си живот.

Често мислеше за Кунгсхолт и за Пер, но после прогонваше мисълта от главата си. Болеше я, но беше сигурна, че все някога ще ѝ мине.

Лина влезе в стаята.

— Щеше ми се да ти помогна с опаковането.

Момичето огледа ужасния безпорядък наоколо.

— Ще се справя сама.

Хана дори се радваше, че има толкова много работа. Това я разсейваше от болезнените мисли.

— Трябва да побързаш — обърна се тя към дъщеря си. — Баща ти ще дойде всеки момент да те вземе. Желая ти приятно изкарване в

Испания. Обади се, щом се настаниш в хотела.

Стен беше поканил дъщеря си на почивка в Испания. Брит също щеше да дойде. Лина беше уверила родителите си, че ще се справи с обстоятелствата. Тя можеше да посещава както баща си, така и майка си, когато пожелае, а през зимата щеше да започне следването си в Гьотеборг, а заедно с това — и своя нов живот.

— Мамо — Лина прегърна Хана. — Сега трябва да се опиташ да сбъднеш собствените си мечти.

Хана се усмихна тъжно.

— Понякога май е добре мечтите да не се сбъдват.

— Във всеки случай трябва да се върнеш в Кунгсхолт. Знам, че там някой те чака.

Хана поклати глава.

— Няма смисъл.

Тя не беше разказала на Лина за случилото се между нея и Пер, но момичето вероятно се досещаше за някои неща. Хана не си даваше сметка колко зряла е дъщеря ѝ.

— Нещата не стоят точно така, както ти си мислиш, мамо — настоя Лина и ѝ разказа за обаждането на Улрика.

— Ти направи първата крачка, сега трябва да направиш и втората — добави тя.

Лина не остави майка си на мира, докато Хана не ѝ обеща, че в следващите дни непременно ще отиде в Кунгсхолт.

* * *

Междувременно баща и син се бяха сработили. Карл работеше във фермата за лосове. Пер дори научи от него някои неща, които нямаше как да открие сам. Двамата говореха много за миналото. Помежду им още тегнеше някаква сянка, но тя избледняваше с всеки изминал ден. Веднъж Карл попита сина си:

— И какво смяташ да правиш с Хана?

Разбира се, Пер и за миг не си беше помислял, че Хана и баща му имат връзка. Когато ги видя прегърнати край езерото, у него изплува призрактът на миналото. Много го заболя, но ситуацията бързо се изясни. Имаше обаче нещо друго, което го спираше.

— Тя е омъжена.

Пер не искаше да знае какво се случва между Хана и мъжа ѝ. Болеше го дори от самата мисъл, че Хана е с друг.

— Обичаш ли я? — попита баща му.

— Да! — призна той.

Пер не можеше да отговори другояче на въпроса.

Карл поклати глава неразбиращо.

— Тогава какво му мислиш толкова?

Да, наистина, какво имаше да му мисли?

Той беше тук, в Кунгсхолт, обзет от изгарящ копнеж. Ако Хана беше щастлива със съпруга си, той нямаше да пречи на щастието им. Ако обаче съществуваше и най-малка вероятност с Хана да се съберат, то Пер не биваше да я изпуска.

— Прав си — отсече той. — Заминавам за Стокхолм.

Пер се разбърза. Докато тичаше към колата, провери дали ключовете са в джоба му. Съдбата му щеше да се реши до няколко часа.

Тъкмо се качваше в колата, когато я видя. Беше паркирала от другата страна на улицата и сега пресичаше. Един слънчев лъч я обля в сияйна светлина. Изглеждаше невероятно красива, докато вървеше към него с онази усмивка на лицето, която той така обичаше.

Боже, колко му беше липсвала!

* * *

Тя знаеше, че го обича, но колко много го обича ѝ стана ясно, докато пресичаше улицата, а той я гледаше като видение. Ето че най-накрая застана пред него.

— Искан да дойда в Стокхолм при теб — каза Пер. — Искан да ти предложа да отворим тук малък магазин за плодове, зеленчуци и сирене.

Хана го гледаше с широко отворени очи.

— Интересно, и на мен ми хрумна същото. Мислиш ли, че бих могла да ръководя магазина?

— С теб всичко ми се струва възможно — Пер най-сетне я прегърна, погледна я в очите и се наведе към нея.

Хана обви шията му с ръце и го целуна с цялата си обич.

* * *

Карл стоеше усмихнат край обора, с ръце, скръстени на гърдите, и с доволно изражение.

Удрика се приближи към него и проследи погледа му. Щом видя прегърнатата двойка, жената също се усмихна.

— Всичко си идва на мястото — каза тя.

Карл кимна.

— Така изглежда.

Издание:

Инга Линдстрьом. Лято на Лилязее

Немска. Първо издание

Редактор: Йоана Йорданова

Коректор: Снежана Бошнакова

Предпечат: Лиляна Карагьозова

ИК „Апостроф“, София, 2012

ISBN: 978-954-2962-09-0

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.